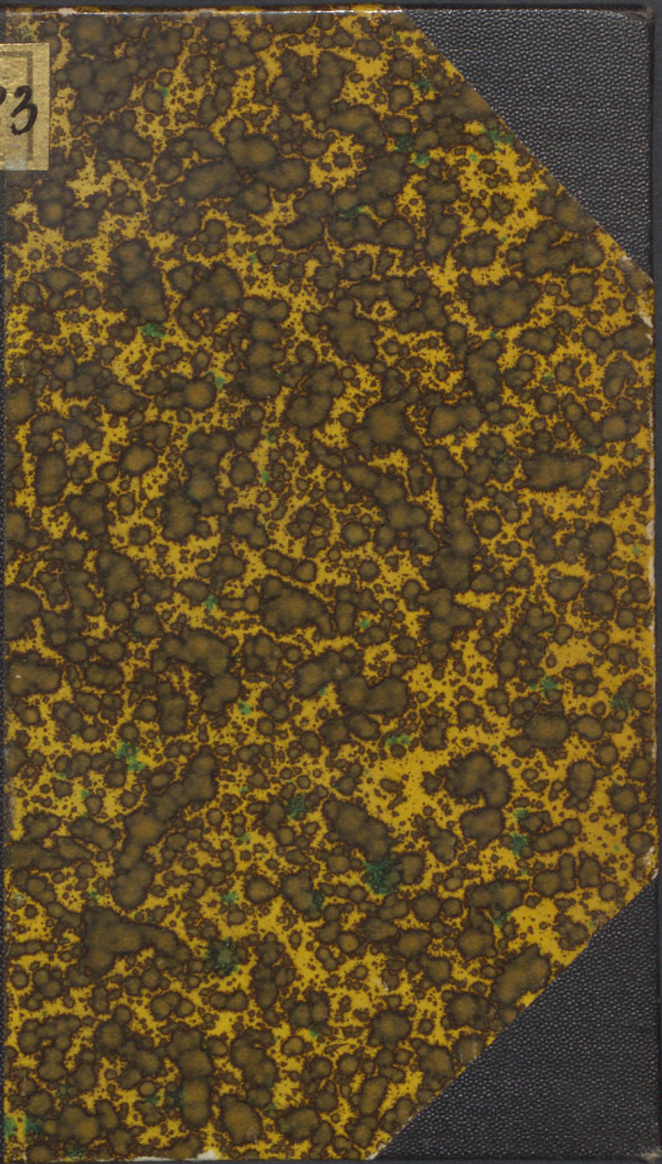
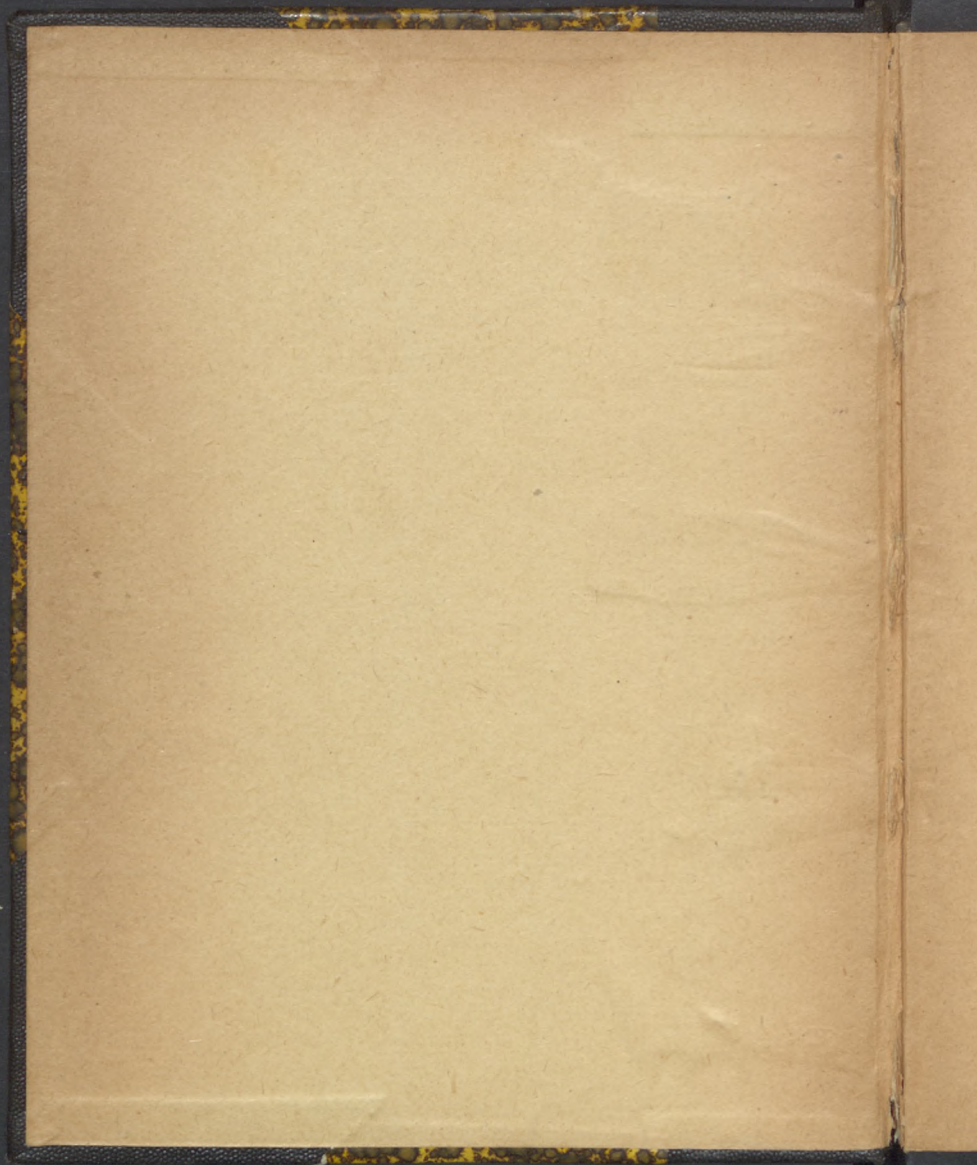
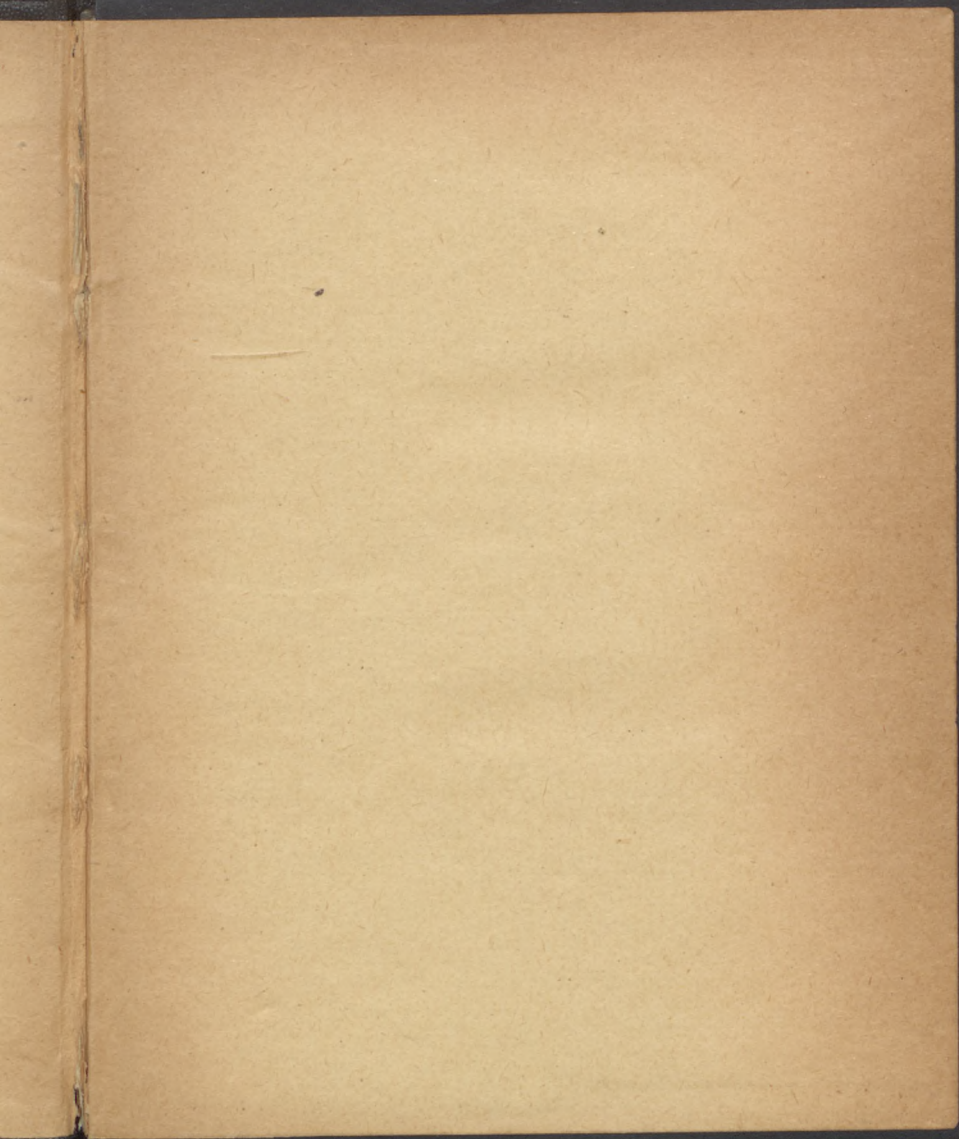


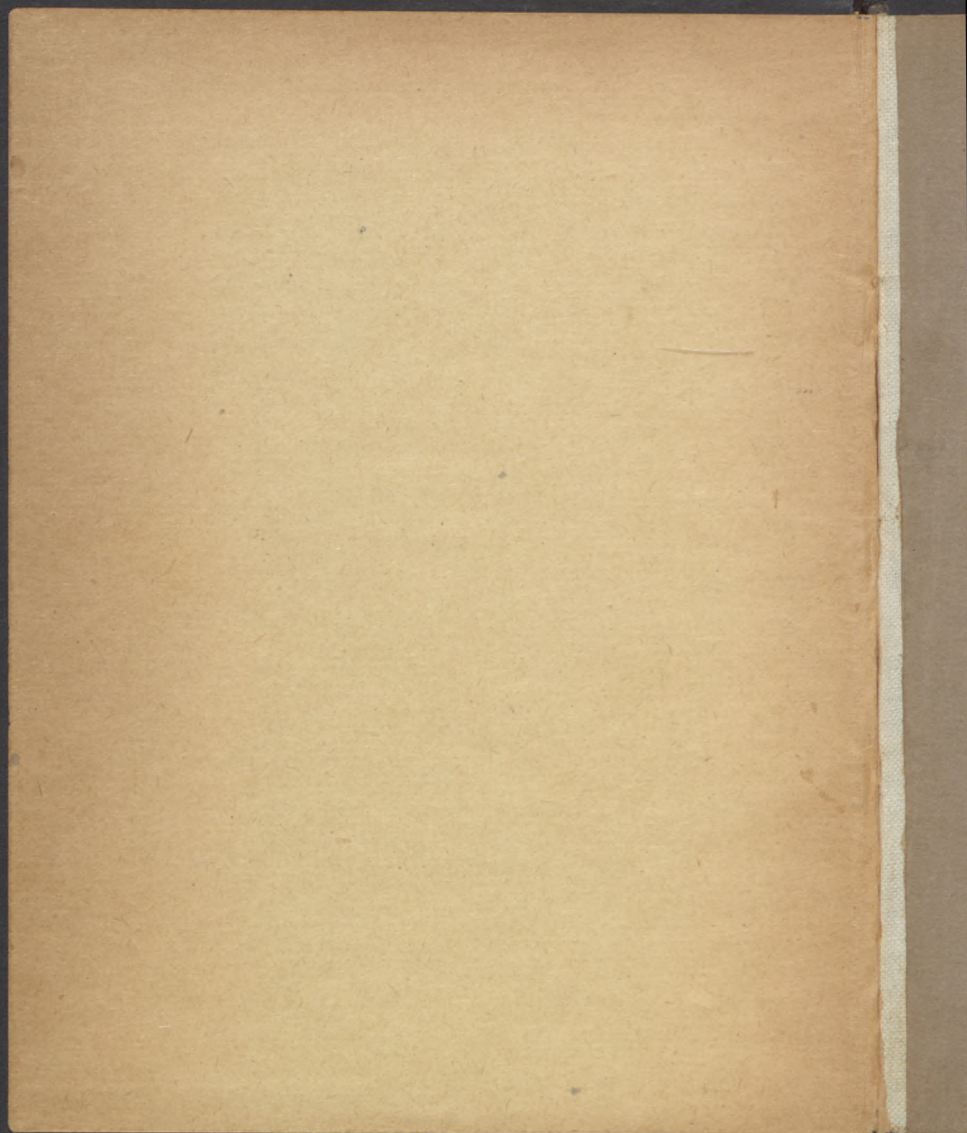
190583











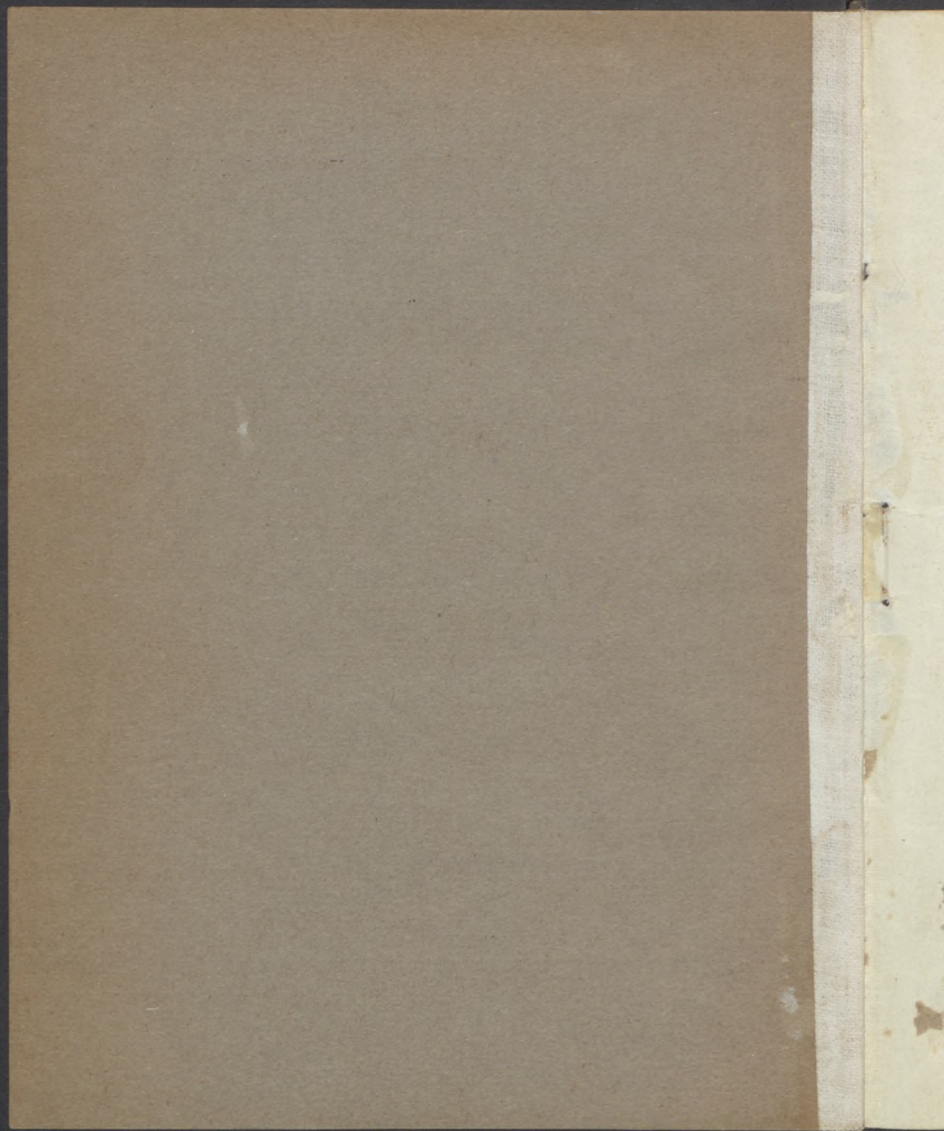


194. fü.

**SOLO**  
**SOLISSIMO.**

**LACZKÓ GÉZA.**

**Ára 1 korona.**





# SOLO SOLISSIMO

(VERSEK)

IRTA

LACZKÓ GÉZA

KOLOZSVÁR

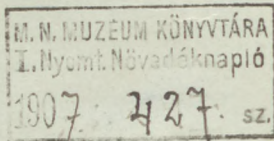
STIEF JENŐ ÉS TÁRSA KÖNYVNYOMDÁJA

1907

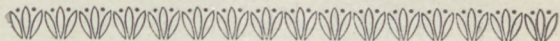
P. v. hung.  
1047c



190583







### Nyári éj.

Csendes, éji hűvös szellő,  
Röppen be az ablakon.  
Éj homályán, szellő szárnyán  
Ringatózva hallgatom  
Szellő hangja zokogását.  
A szívemnek dobbanását.

Vágyó lelkem hozzád röpül,  
Szellőképben zümmög körül.  
Ablakodban a sötétbe  
Belebámulsz a nagy éjbe  
— S nem is sejtéd, mi ígéz le.

### Búcsú.

Egy utolsó kézfogásra!  
Testem már a vonat várja,  
Lelkem úgy is itt marad,  
Minden helyen egy darab,

A hol jártunk, a hol keltünk,  
 Hol szövődött szép szerelmünk.  
 Megyek, megyek, bárha fájva . . .  
 Egy utolsó kézfogásra!

**Pesti ablakban.**

Borzongató őszi este  
 Hideg szele betódul,  
 Szegény fejem a nagy zajtól,  
 Izgalomtól megbódul.

Minden siet, minden lázas,  
 Élni rohan mindenik,  
 Hideg szívem, halott szívem  
 Álmodozni engedik.

**A szerelmes költő.**

Az éj barna, ősz felé jár,  
 Koromsötét mindenütt;  
 A toronyban régi óra,  
 A szívben meg a szerelem  
 Éjfél ut.

Az ablakok mind sötétek,  
 Az imádott alszik már,



De az ifju lent, az uccán  
 Sóhajtozva, dübörögve  
 Fel- s lejár.

Haja hosszú, arca halvány  
 S szereti a kis leányt.  
 Begombolja felöltőjét  
 S vérző szívvel elszaval egy  
 Madrigált.

### Egy színésznőhöz.

Színház után hazafelé ballagok,  
 Pajkos fénynyel pislognak a csillagok.  
 Boldog vagyok, képed kísér utamon —  
 S téged is tán elkísér egy szeladon.

### Olga.

Enyém vagy, úgy-e az enyém?  
 S szeretni fogsz örökre engemet?  
 S ha isten átka mindent betemet,  
 Még akkor is, a végső ítéletben,  
 Kezed nyugodni fog kezemben  
 És minden romlásnak föléje szállunk  
 És hangos szóval kérjük halhatatlanságunk.

## Hívás a mélybe.

Jer, jer velem!  
 Borzongó lelked elviszem  
 Sötét hazámba.  
 Lovam a hámba  
 Toporzékol, siess.

Ülj mellém, meg ne moccanj,  
 Ölelve tarts szorosan  
 És vágdatunk az éjen át  
 Meglátni azt a zord hazát,  
 Hol összes küzködésem,  
 Csapongó vágyam résen,  
 Sötét tervek, kinok,  
 Szívem mélyéből sok titok,  
 Mind várva várnak,  
 Én édes Olgám, új királynak!  
 Siess!

A ló nyihog, robogva fut,  
 Nyomot takar a csalfa ut;  
 Hollósötét vihar zuhog,  
 A kő hull, merre elrobog  
 Kocsink a mélyben . . .  
 Ne félj, ne félj, én éltem,  
 Szorítsd megdöbbent kebledet  
 Szívemhez, ő meg nem remeg.



Mi száguldunk, a szél rohan.  
Csak még, csak még egy nagy roham,  
És itt a cél!  
Látod, amott a mélyben él  
Minden, mi szívemben lakott,  
Mi bús egemre felvont bíboros napot,  
A véreszívott érzés, gondolat,  
Mit keblemből a szolga-had  
Kitépett vad mohón.

Más nincs szívemben, csak a szerelem,  
S ezzel felejték mindent kebleden.  
Ezt elloptam, ezt eltakartam,  
Szerelmet nyíltan nem mutattam.  
Azt hitték, nincs szívem,  
Pedig a jégpáncél alatt  
Egy érező hús sem maradt,  
Mit meg ne tépett volna  
A szerelem hatalma.

Mutattam büszkeséget,  
És nem látták, mi éget.  
Mutattam dölyfösen közönyt,  
És nem látták, hogy végig önt  
Egy vakmerő, nagy szenvedély.  
Mutattam, hogy szívembe más nem él,

Csak renyheség . . .  
Igy mentettem meg szívem égető hevét.

Ó jer, hisz minden elveszett,  
Add hát nekem szerelmedet.  
Jövel e forrongó világba,  
Hová nem ér az embereknek átka,  
Jövel, jövel!

— — — — —  
Mi az? Miért állt meg szemed?  
Nem élsz? Az nem lehet!  
Szived pihen. — Halott.

Hisz élve nem maradhatott  
A kis galamb  
E rémtanyán!

Ti, szörnyek, ott alant  
S te fönt, ó égi, szent, atyám,  
Pusztítsatok! Szakadjon rám az ég!  
S felébredék.

#### Pillangó.

Szép, csapongó, tarka lepke,  
Itt vagy, itt vagy a kezembe;  
Feltűzlek szívem mélyébe —  
Eme lepke-gyűjteménybe.



### Búcsú Elénától.

Fekete felhőkkel népesül kikelet,  
 Költöző szerelmem, ég veled, ég veled.  
 Még alig ismerlek s elsodor a végzet.  
 Mért is fogott rajtam bűbajos igézet,  
 Mért is hagytam lelkem szemedbe merülni?  
 Jobb lett volna téged kerülni, kerülni.  
 Nem szerelem, nem az, kínos vergődés ez,  
 Szívemben nincs öröm, csak fájdalmat érez.  
 Rövid a pályája, léptei számlálva,  
 Vergődő szerelmünk vonjuk Golgotára.  
 Rövid a pillanat, Eléna, ölelj meg,  
 Pihegő kebleden sírjak, mint a gyermek,  
 Bánatos képedet utószor csókoljam,  
 Felejtsem a válást fehér karjaidban,  
 A válást, a válást, mely eltép egymástól,  
 Vergődő szívemet szöke Elénámól.

### Fohászkodás anyámhoz.

En édes, jó anyám!  
 Hogyan köszönhessem  
 Mindazt a jóságot,  
 A mit tőled nyertem?  
 Hogyan boruljak rá  
 Sírva két kezedre,

Hogy édes gondodért  
Hévséggel rőjjam le  
Fiúi hálámat?

**Búcsúztató.**

A zúgó város vásári zajában  
Fagyos szívemben megpihen a csend,  
Feltűnik újra összes régi álmam,  
Hamús szívemben égő szerelem.

De rég volt, mikor boldog dobogással  
Melletted ültem, édes Olgicám,  
És hű szemednek ragyogásán által  
Szerelmem kis szivedbe onthattam.

De rég volt, mikor bízva jövődömben,  
Örömmel ujságoltam el neked  
Álmodozásaim között előmben  
Gomolygott fényes terveket.

De rég volt, mikor gyermek-bizalommal  
Mást nem láttam, csak legszentebbet! —  
A versek nem teremnek már halommal,  
Hideg szívem már álmokat temet.

Összes nagy álmom sírdombja tövében  
Sírkő gyanánt te állsz csak, édesem,  
S mint hervadt pálma megdermesztő éjben,  
Derekadat kulcsolva ölelem..

### Bánat.

Egyedül vagyok csak gondolataimban,  
 Egyedül.  
 Fűtül a hideg szél odakint az útbán,  
 Fűj, fűtül.  
 Fejemet lehajtom búsan a karomra,  
 Fejemet:  
 Nem szeret a rózsám, verje meg az Is'en,  
 Nem szeret.

### Profils perdus.

#### I.

Találkoztunk egy délutánra,  
 Feléledett a szívem álma,  
 Kis yankee-lány!  
 Vajon találkozzunk-e nemsokára?  
 Soha tán,  
 Sötét szemű, kis yankee-lány!

Magához láncolt szép szemed,  
 S szeretnünk egymást nem lehet,  
 Kis yankee-lány!  
 Sorsod hazádba visszavet  
 S egy magán  
 Vérrel sirat szívem, kis yankee-lány!



**Figyelmeztetés.**

Szeretlek, de vigyázz,  
 Elkerülj te engem :  
 Pokol tüze forrong  
 Az én kebelemben.  
 Kivánlak, de félek,  
 Hogyha találkozunk,  
 Percnyi öröm után  
 Úgy szétválík utunk :  
 Meg se látlak többé,  
 Messze elkerüllek.  
 Ezért fuss előlem,  
 Vigyázz, mert szeretlek.

**Rapszodikus vágy.**

Álom, te ködbe vésző termet,  
 Téged követellek.  
 Kopár szívemnek forró sivatagján  
 Szerelem számumja dühöngve rohan,  
 Olyan a vér összes ereimben,  
 Mint hegy oldalában bős lávafolyam.  
 A szél dühöngése elül a távolban,  
 A lávafolyam meg kihül a völgyben ;  
 Én csak sóhajtok te utánad, álmom,  
 Köd, pára alkotta ismeretlen hölgyem.

El sem is érlek én, mégis követellek,  
Egyetlen reményem, ködbe vésző termet.

**A bocsánat. \*)**

Bentivoli nagytermében  
Üldögél a pápa:  
„Hol késik Buonarotti  
ilyen nagy sokára?”

Lakoma közt sűrű harag  
Lepi el a pápát,  
Haragosan huzogatja  
Hosszu ősz szakállát.

De egyszerre szolgál ront be  
Diadalmas képpel,  
Maga után huzogatva  
A művészt két kézzel.

„Nekünk kellett érted jönnünk?  
Ugyan merre késtél?”  
Michelangelo erre már  
Előtte áll — térdén.

\*) (Ezt az anekdotát Julian Klaczko-nak „Jules II.”  
című könyvében olvastam. A pápa utánna megy a  
megbántott művésznek.)

„Bocsáss néki, művész ember,  
Világ sorát-módját  
Nem ismeri, csak a maga  
Vésőjét, meg tollát.“

A prélátus így szónokolt,  
Gyula lángra gyulladt:  
„Hogy az ilyen gonosz beszéd  
Torkodra nem fullad!?”

Hogy mersz ilyen szólni róla?  
Eriggy a pokolba!“  
Megijedt a prélátus úr  
S mintha szobor volna.

Végigdült a márvány padlón  
S kihordták a szolgák.  
Prélátus úr szíve vaj volt,  
S ilyen megbántották. —

Gyula pápa engesztelve  
Áldását ráadja  
S közte és a művész között  
Áll a béke napja.

**A kollégiumi kert filegóriájában.**

Ferdén tűz a nap világa,  
Készül lenyugodni;



Tünedező jó kedvemet  
Vissza kéne hozni.

Belekap a szél hajamba,  
Megtépáz egy fürtöt.  
Enyhe szellő, vándor-gyermek,  
Ki és honnan küldött?

Édes anyám búbanatos  
Feddése e szellő?  
Vagy a rózsám sóhajtása,  
Szerelmet lehellő?

Vagy trombíta harsogása  
Távoli szél szárnyán?  
Várják tán az én karomat  
A csaták csatáján? — — —

Szél fúj, merthogy eső készül  
S nagyon már hat óra,  
Ezért bukik véres fejjel  
A nap nyugovóra.

#### **Poshadás.**

Szerelemre forrón vágyom  
S nem találom menyországom,  
Éldegélek napról napra,  
Szomoruan, egymagamba.

Annyi a lány, mint a polyva  
 S egy se hullik a karomba.  
 Társtalanul futom pályám,  
 Azaz, hogyha volna, futnám.  
 Savanyodom, penészedek,  
 Végre tán szentté is leszek.

### Rabságban.

(Ha akarom, allegória.)

— Kalitkám szűk, repülnöm nem lehet,  
 Csak távolról tekinthetem a kék eget,  
 Hol régen szárnyamat fűrösztem fényben,  
 Szabad madárként bérctetőkön éltem;  
 Most rabkenyéren sínylődöm sötétben.

— *Sas*-szárnyamat spárgával elkötik,  
 Félnek, az ég királya elszőkik.  
 Tűrök, de nem soká!  
 Az év ha tűnt erőmet meghozá,  
 Szétrontom gyáva börtönöm,  
 Repülök át e rothadt légkörön!  
 Egy bús *varjúcska* ígyen károgott,  
 Mit trágyadombon rossz kölyök  
 Egy kővel sántává dobott.

## Csönd.

A csillagtábor békésen ragyog,  
 Zaj nincs sehol, magam vagyok.  
 A szempillámra álom ül,  
 Minden nyugszik körös-körül,  
 A föld, mint tikkadt óriás,  
 Lihegve szí leget,  
 A menny öléből földre le  
 Tündéri béke integet.  
 Csak szívem az, hol láva-tűz  
 Forrongva zakatol;  
 Menyország mindenütt,  
 Csak szívemben pokol.

## Legenda.

Parancsolta az Úristen  
 Egyszer, jó kedvébe,  
 Plántáljon égő szerelmet  
 Lontika szívébe  
 A legszemrevalóbb angyal  
 Az egész menny-égbe.  
 Leszállott hát egy arkangyal,  
 Nosza, hevenyébe.  
 Belenézett a Lontika  
 Dobogó szívébe ;



Attól, a mit ottan látott,  
Hosszúra nyúlt képe.

Búsan lebben, lassu szárnyon  
Fel a magas égbe,  
Alázattal letérdel az  
Úristen elébe.  
Ekkép hangzott siralmasan  
Az angyal beszéde :

— Van már ottan szerelemnek  
Rég királyi széke,  
Csakhogy sose otthonos bent  
A mennyei béke.  
Annyi ott a verekedő,  
Hogy sose lesz vége.

— Rendelem hát, mond az Isten,  
Fel színem elébe  
Azt a kettőt : a kinek van  
Legjámborabb képe  
S ki legdühösebben kel a  
Béke ellenébe.

Lerohan az angyal újra  
Lontika szívébe,  
Az egyiket hóna alá,  
Másikat kezébe

Kaparintja s felrohan a  
Kéklő, magas égbe.

Érkezőknek az Úristen  
Tekint a szemébe,  
Szigoruan vizsga szemmel  
A két jövevényre ;  
Vésztjóslóan csillanik föl  
Sötét szeme fénye :

— A pörlésnek, elrendelem,  
Legyen rögtön vége !  
A ki előbb abba hagyja,  
Annak öröksége  
A szerelem Lontikátok  
Galamb-lágy szívébe.

Hamarosan elnémul a  
Csendbontó beszéde  
És az eddig hallgatónak  
Szája nyíl beszédre . . .  
Isteni mosolyra olvad  
Az Úristen képe.

— Tied a juss, hallgatásnak  
Érdemes vitéze,  
Ki nem pazarolja szavát  
Elröppenő szélbe,

Hanem méltó helyen szólal  
Okosan beszédre. —

Az érzékeny történetnek  
Ime, itt a vége;  
A ki érti, értse.

A király.

Az ablakon kinézett,  
Az eső hulldogált  
És elkedvetleníté  
Az úgyis bús királyt.

Felölti díszpalástját,  
Fején a korona  
És indul sétaútra  
A tó partján tova.

Megáll a zöld haboknál,  
Bús képét látja bent.  
Egy percnyi tétovázás  
Után uj útra ment.

Bolyong a zöld erdőben.  
Nehéz a korona —  
S a felrugott játékszer  
Helye a föld pora.



Palástja is meleg volt, —  
 Az út szélén hagyá.  
 És rátalált a *jókedv*;  
 Vigan járt föl s alá.

Már énekszóra kezd rá . . . —  
 S az udvarmester úr  
 Rikácsoló tenorja  
 Kiált a hegy alúl:

— Felség! a díszpalástja!  
 A fényes korona!  
 Az útszélen hevernek,  
 Rajtuk az út pora.

— A nép epedve várja,  
 Sietve öltse fel!  
 S a Felségre kerülnek  
 A korona s lepel.

S előre vágat gyorsan  
 Az udvarmester úr  
 S a Felség is nagy búsan  
 A vár felé vonúl.

De tó partjára érve  
 A két dísz még egyszer lehull  
 S urát a vízbe fúlva  
 Lelé az udvarmester úr.

**Lomblugasban.**

Lomblugasban üldögélsz te,  
 Kerítésen bévül,  
 Én a lécek közt kacsintok  
 Be az uccaszélrül.

— Istenem, de jó is volna . . .  
 Lelkeden átvillan,  
 S az én szívem visszhangozza:  
 — Itt a karjaimban.

**Erdő szívében.**

Erdő szívében ballagok,  
 Erdő szíve mély s hallgatag;  
 Csak lelkem szállong lombok, ág közt  
 S valami trágya szag.

**Don Quijote.**

A Nap-király jó király volt,  
 Szerette a tréfát:  
 Egy szép napon megszólítja  
 Egyik udvaroncát:

— Tud-e, uram, ön spanyolul?  
 Udvaronc-szív dobban:  
 — Nem, Sire, de a tanuláshoz  
 Fogok e napokban.

Hozzá is lát, magol szörnyen  
 Az éjt nappá téve  
 S három hónap elteltével  
 All Lajos elébe :

— Felséges úr, a spanyolok  
 Nyelvét megtanultam.  
 S várja a királyi kegyet  
 Hét rétre hajultan.

A madridi követségre  
 Fájt a foga régen,  
 Azért tanult meg spanyolul  
 lly ménkü-serényen.

— Így tehát eredetiben  
 Olvashatja, kérem,  
 Don Quijotét, Cervantestől,  
 A kedvenc regényem.

### Kép.

A barázdabillegető  
 Csinos legény szerfelett,  
 Sárga csőrű kis rigónak  
 Csapja szörnyen a szelet.

Vetélytársa egy bús bagoly,  
 Murcos s hozzá vak gyerek.



Az öleli a rigót, míg  
Ez felolvas verseket.

**Vig vagyok . . .**

Vig vagyok, mert mindenki az,  
Nevetek, mert más is nevet,  
Ugrálok, mint csörgő-sapkás,  
Ó, mert sírnom itt nem lehet.

De ha itthon így leülök  
Veled szembe, szerelmesem,  
Sírok, hogy csak arcképen vagy  
S nem lehetsz itt személyesen.

**Hasonlat.**

Mint a csermely sziklák között  
Csattan, csobban,  
Úgy szállt feléd a szerelmem  
Sóhajokban.  
Mint a folyó betorkollik  
A tengerbe,  
Úgy ment át a szerelmem is  
A közönybe.

**Az erdő násza.**

Erdő-mélyi gyalogutnak  
Lábnymai félve futnak ;

Levél csörren, galy megrezzen,  
 Esti vándor meg-megretten.  
 Faderekak nyúlnak égnek,  
 Hangja hallik sívó szélnek,  
 Kutya ugat a távolban,  
 Vak sötétség a vadonban.

Egy-egy nagy csepp lomhán lendül,  
 Falevélről zörgve perdül,  
 Ág megkarcol, árok buktat,  
 Vad lovain végig futtat  
 Éji vihar előhadja;  
 Kalapot a fa lekapja,  
 Lomb csapódik a szemedbe:  
 Féktelen az erdő kedve.

Karcsú törzsek összesúgnak,  
 Rejtik nyomát a kis útnak,  
 Koronájuk földre vetve,  
 Tartóztatnak ingerkedve.  
 A szél zokog kint a réten,  
 Felhő-gomoly fut az égen,  
 Fátyolt von a Hold képére,  
 Lázba mozdul erdő mélye.

Ág az ággal, föld bokorral,  
 Szél az éjjel, út bozóttal

Összefognak, egyre törnek:  
 Veszni kell a vakmerőnek,  
 Ki az erdőt megzavarja,  
 Mikor az a nászát lakja,  
 Veszni kell a vakmerőnek!  
 Szemfödélt a felhők szőnek.

Vándor botlik ág-, bokorban,  
 Térde csuklik, szíve dobban,  
 Kőbe csetlik, tönkbe botlik,  
 Meg-megáll, majd eliramlik.  
 Fut, rohan a vak sötétnek,  
 Nekiront egy faderéknek,  
 Fejbezúzva, halva rogy le.  
 Visszatér az erdő csendje.

#### **Téli gondolat.**

Téli időn elfog néha  
 Szorongató, komor, méla  
 Sejtelem.

Nem tudom, hogy bánat é ez,  
 A mit szívem ekkor érez,  
 Szerelem?

Csak azt látom, hogy az élet  
 Iszonyatos nagyot tévedt  
 Én velem.



**Mottó**

egy soha el nem készülő *víg* verses gyűjteményhez.

Borba böktem a pennámat,  
 Borba és nem tintába,  
 Azért serceg ilyen vígan  
 Papír-hosszat a lába.

**Marguerite de Valois.**

(Arckép. Heinrich: Egyetemes irod. tört. II.)

Képed előtt ülök, ó Marguerite de Valois,  
 Elmerülve nézlek, ó Marguerite de Valois.  
 Századokon által,  
 Csodás bűbájával  
 Megzavar szépszemed, ó Marguerite de Valois.  
 Bánatosan nézlek, ó Marguerite de Valois,  
 Ha előtted ülök, ó Marguerite de Valois.  
 Semmi sem fáj, mint csak  
 Az, hogy fametszet vagy,  
 Bűbajos királyné, ó Marguerite de Valois.

**A főszakács.**

Chantillyben vendégség van,  
 Condé herceg birtokán;  
 Lajos király az udvarral  
 Megjelen a lakomán.

Az urak a parkba mennek  
 A királynak bókolva ;  
 A konyhában sűrög-forog  
 Szakács, kukta, sok szolgál.

Tűz pattog a tűzhelyeken.  
 Fazék rotyog felettük . . .  
 Főszakács úr arca sáppad :  
 — A friss húst elfeledtük . . .

Holtra vál a kukta, szolgál,  
 Vatel úr meg vért izzad :  
 — Legalább ha halunk lenne . . .  
 — Késik, mond a kukta-had.

Szerteröpül jobbra, balra  
 Szakács, kukta, szolgál had  
 Halat s friss húst keríteni ;  
 Vatel úr meg ott marad.

Eszébe jut fényes multja,  
 A finom, sok, jó ebéd,  
 A miből a király maga  
 Nem is egyszer s hogy' evék!

Látja a sok, teli tálat,  
 Mikben műve szószban ül,  
 Mint velük a livrés szolgál  
 Ebédlőbe átrepül.

... Körültekint a konyhában,  
Tűzhelyen üres fazék :  
— Vége, vége, el kell vesznem,  
Igy mérte rám ezt az ég!

S míg friss húsért, drága halért  
Oda van a szolgál-had,  
Vatel élte egy nagy szegen,  
Kötél mián megszakad.

#### Asztalomnál.

Göndör hajjal, barna fővel  
Itt ülök az asztalomnál  
Könyveimbe betemetve  
S nem látom, az idő hogy száll.

Örök mozdulatlanságban  
Szemlélem a századoknak  
Tűnő képét száz formában,  
A mint jönnek és elmúlnak.

Míg lelke a múltban tévelyg,  
Elmúlt korok vándorútján,  
Nem nézem, hogy miként kerget  
Felhő felhőt az ég boltján.

Néha mégis, félre dobva  
Könyvet, tollat kibámulok :



Habos, fehér köntösükben  
Hogy futnak a felhő-bolyok.

Valami fáj, szívem dobban, —  
De a munka újra levon  
S fáradt észszel, szorgos kézzel  
Firkálok az asztalomon.

Míg ősz hajjal, galamb fővel  
Fogok ülni asztalomnál  
S nem is fogom már sajnálni,  
Hogy az idő gyorsan elszáll.

**Az én tavaszom.**

A levegő metsző,  
Levél nincs a fákon,  
A Norma-fa útját  
Estre hajlón járom.

Cserjében, ágak közt  
Nincs még madár hangja,  
A hó egy-egy foltban  
Áll még összefagyva.

Sötét, magános fák  
Vörös szemfedője  
Óvó kézzel van még  
Terítve a földre.

Kiránduló csürhe  
Nem ugrál a réten ;  
Nem hallatszik más, csak  
Levéltipró léptem.

Az éjnek kupakja  
Rábillen az égre,  
Hegy hegy után tűnik  
Be a sötétségbe.

*Ez* az én tavaszom,  
Az *én* ifjuságom,  
Miben tetszelegve  
A meleg nyárt várom.

(Svábhegy.)

**Felhő — nap.**

Napkeletről felhőfüggöny  
Borítja be az eget,  
Nyugatról a nap sugara  
Úzi szét a felleget.

Közöttük én, könnyű vándor,  
Mérem az út lépteit,  
Elfelejttem az életnek  
Nyomorát és könnyeit.

Szivemben dal, ajkamon dal,  
 A vetésben pacsirta —  
 Szemem a bú könnyeit már  
 Mind egy cseppig kisírta.

Senki, semmi; csak ott messze  
 Két fekete pont halad,  
 Két kis ember, mint a hangya,  
 Igyekszik a fák alatt.

Léptem csügged, kedvem elszáll,  
 Szemem bántja a napfény.  
 Mindig, mindig, két véglet közt  
 Igyen hányatódom én.

Alighogy a napsugárra  
 Tévedett tekintetem,  
 Csüggetegen áll meg mingyárt  
 A sötétlő fellegen.

A fene hogy ette vón' meg  
 E nyomorult életet:  
 Napsugarat alig hogy ad,  
 De annál több felleget.

#### Est a réten.

Júniusi alkonyatkor kint, a mezőn jártam,  
 Jó messzire elláthattam a földeken által;



Enyhe szellő simogatta a kalászok teljét,  
 A virág a húnyó napra összevonta kelyhét,  
 Göröngyök közt, a vetésben, levegőben egyre  
 A pacsirták hangja zengett szellő-szárnya

[kelve,  
 Közbe-közbe ciripeltek egyhangún a tücskök ;  
 Az egész táj széltin-hosszán napsütésben

[fürdőtt.  
 Itt, a réten kézenfogva járkáltak a párok,  
 A fuvalom lány hajával, lány a szívvel játszott.  
 Az út mellett, gémes kútnál itat egy kis bojtár,  
 Kíváncsi nő, gyereksereg a vályunál kört áll ;  
 Hosszan szűrcsöl a hús vízből a kifáradt állat,  
 A bojtárnak ajakáról szitkozódás támad.

A Nap végre belefárad mindezt végignézni,  
 S úgy látszik, az est hidegét közeledni érzi,  
 Mert egy tépett felhő-zubbonyt a fejére rávon  
 S nyugovóra tér meg minden a sötétlő árnyon.

S én itt állok elmerengve ezen a vidéken,  
 Félek, hátha felzavarná elsiető léptem ;  
 Azért, mikor sötétségbe burkolózik minden,  
 Sebbel-lobbal, lopva járva elosonok innen,  
 Nehogy *ezt* a lopott kincset visszakérjék tőlen :  
 Életerőd, költészeted, édes anyaföldem.

(Koloszvár, Házsongárdi rét.)

## Az árny.

A mint így rám tapadsz,  
 Perzselve csap meg a szerelmi vágy,  
 Mi elfelejtve mindent, felkinálkozik.  
 Küzködve halom szíved dobbanásait,  
 A mint melledre hajtom a fejem,  
 S magamhoz húzom lázban égő termeted.  
 Szemed sötétül, fénye tompa lesz,  
 Zihálva hajlik rám fejed;  
 Melled dagad, mint arcomhoz feszül,  
 Karod vonaglik s gyöngülön esik  
 Fejemre le.  
 Minden tagom remeg,  
 Kivánlak, mégse bírlak.  
 Mindkettőnkben dühöng a szenvedély,  
 Mint fojtott láva, fut erünkbe szét.  
 A lélek már aligha bírja  
 Sokáig féken tartani a testi szenvedélyt.

Egy ajtó nyílik . . . villámcsapásra  
 Tűnik a mámor.  
 Te úgy maradsz, a mint mellettem állsz  
 S én ülve, mint előbb.  
 Belátva, meg misem zavar,  
 A vesztes játék újra foly.

A vér kívánja most jogát,  
 A vér, a bűnös szenvedély.  
 Tizenhat éve összes nagy szerelme  
 Reám tapadva kér gyönyört,  
 Az első, vad, szerelmi kéjt  
 Izzóan kéri tőlem.  
 S engem lobogva hajt az ár  
 És mégse . . . nem merem,  
 Pedig majd elsorvaszt a láng,  
 De ércpallos gyanánt  
 Férközik izzó testeink közé  
 Egy árny, egy szőke árny,  
 S egyszerre tisztán áll előttem,  
 Szívem hogy csendes, csak vérem lobog;  
 A míg a lánynak teste, lelke egyaránt  
 A nyújtottam gyönyörre vágy.

Szívem, mi láva közt hideg maradt,  
 E szőke árny hidegjén fölhevül,  
 Nem látom már a másikat,  
 Csak lángja perzselését érzem,  
 . . . És önfeledten suttogok imát  
 Tehozzád, édes, szőke árny,  
 Te, távol élő, bús, orosz leány.



## Ariadne.

## 1.

Talán te vagy, kit keresek,  
Talán nem, azt ne kutasd,  
Csak hamar egy forró csókra  
Nyujtsad ide ajakad.

Ha nem te vagy, kit keresek,  
Nem lesz nehéz elválnunk,  
Én majd jobbra, te meg balra  
Vigasztalást találunk.

De ha te vagy, kit keresek,  
Ide zárlak, keblemre  
S ott tartalak halálomig,  
Mindent, mindent feledve.

## 2.

A te neved: Ariadne,  
Mondjuk: Theseus enyém.  
E két nevet összetesszük  
S mingyárt megvan a regény.

Te énnekem fonalat adsz,  
Én rád bízom magamat  
S csukott szemmel, erős hittel  
Követem a fonalat.

Lehet, hogyha végít érem,  
 Te állsz ottan díjamul  
 S fejemre a megálmodott  
 Sok boldogság rázudul.

S lehet, hogy a gyöngye fonál  
 Még útközben elszakad  
 S a világban folytathatom  
 Bolyongásos utamat.

## 3.

Az éjszakában elcsavargok,  
 Sötét magányom, lomha gondok,  
 A léhaság, a nap keserve  
 A szívemből most mind kivetve...  
 Gondolsz-e rám, szép Ariadne?

Gondolsz-e rám, ki most is lopva  
 Pillantok föl az ablakodra,  
 Míg tán te más nevét rebegetve  
 Térsz elnyugodni fekhelyedre...  
 Gondolj reám, szép Ariadne!

## 4.

Színház után elkísérlek,  
 Azután meg hazatérek.  
 Így megy ez már egy pár este,  
 Kedvezőn a költészetre.

Mert, alighogy haza érek,  
A kezembe tollat vészek  
S penderíték vagy egy verset,  
Melyben téged emlegetlek.

Ma is, a hogy hazamentem,  
Édesanyám ottan leltem  
Egy hirlappal asztalomnál:  
A mint meglát, tüstént föláll:

„Kell a hely?” szól és mosolyog;  
Nemet intek; ma nem irok.  
Kinek is vón' minden este  
Ándungja a költészetre!?

## 5.

Mozgalmas életem  
Rohanása közben  
Valahogy, véletlen  
Feléd közeledtem.  
Bárhogyan siettem,  
Megálltam egy percre,  
Hogy belenézhessek  
Tiszta két szemedbe.

Most el is sodorhat  
Ujra a lét árja,



Van hitem, most már van  
A föltámadásba!

## 6.

Signorina, édes nagysám,  
L'amor sta a szivem táján;  
Szerelmem è molto grande,  
Ama-mi hát, Ariadne.

Si tu engem non amare,  
Io vízbe most saltare.  
Io morrò nemsokára,  
Addio hát, mia cara.

Sarei io più bátor,  
Un baccio kérnék magától,  
De én sono számár grande,  
Vado halni, Ariadne.

## 7.

Kis hitetlen, bárhogy égek,  
Mégse találsz őszintének.  
Addig kétkedsz szerelmemben,  
Míg igazán el is rebben.

## 8.

Elszorul a szivem néha,  
E bolondos, ez a léha,

Bizonytalan vágy kél benne  
Égő, igaz szerelemre.

Addig késik a szerelem,  
Míg bajomat kiheverem,  
Bű helyébe jön a tréfa  
S leszék megint nagyon léha.

## 9.

Színház után elkisérem,  
Megállunk a kapunál.  
Búcsuképpen kis kacsója  
Kezemben pár percig áll.

A pillanat itt van végre,  
A mikor kiönthetem  
Mindazt, a mit tervezgettem  
Átvirrasztott éjeken . . .

De kis kezét visszavonja  
S búcsuzóul ennyit ád:  
„Legyen szives, a mamának  
Kézcsókomat adja át.“

Kapu fordul, zár csikordul,  
Kint maradok egymagam  
S új vallomást tervezgetve  
Elballagok nagy busan.

### A vulkán-szívű lányhoz.

*A szív szava:*

Szeretlek én, bár nem akarlak,  
De, mint a lánc, tart csókos ajkad,  
Véred parázsként izzva forr, lobog,  
Remegve fon be línár két karod.  
— Egy csókot még! Szoríts magadhoz.  
Ne bándd, a holnap mit s hogyan hoz,  
De most, de most csak légy enyém,  
Holnap, mit bánom, vesszek én.

*Az ész szava:*

Szeret, azt mondja s tán hiszi,  
Nem látja: vére csak, a mely viszi,  
A vágy, a pillanatnyi, röpké vágy,  
Mely kéj után csak mardosást ha hágy!  
Csókold s karoddal fonjad át,  
Felejtí ezt is, mint más éjszakát  
És vágya telvén másfelé libeg,  
Szétmorzsolván egy gyöngre, kis szívet,  
Mert vére hajtja, szíve, az hideg.

### Vergődés.

Vergődöm itt lent, a mélyben,  
Nincs reményem, hogy elérjem  
Se szívem, se agyam vágyát:  
Se a csókot, se a pálmát.



Nagyot írni s úgy érezni,  
Igaz hittel lelkesülni  
Nem tudok már semmiképpen,  
Ez a bűnöm, ez a vétkem.

Akaratom lenne pedig.  
De a lelkem nem engedik  
Kiszállni a messzeségbe,  
S itt rohadok, a penészbe.

Azt hittem, hogy nagy szivem van  
S mily sok eszme az agyamban  
És szeretni mégse tudok,  
Silány az is, amit írok.

Mint egy madár szárnya nélkül,  
Mely repülni egyre készül,  
A nézőknek nevetségül  
Erőlködik, csügg reményen,  
Úgy vergődöm itt, a mélyben.

**Fekete bogaram.**

Fekete bogaram,  
Szerelmes, kis párom,  
Ölelésed, csókod,  
Félek, hogy csak álom.

Félig csukott pillád,  
 Simuló, kis fejed,  
 A mint így dobogó  
 Mellemre helyezed,  
 Vonagló két ajkad,  
 Kezed forrósága,  
 Összeforró létünk  
 Bágyadt, kéjes láza,  
 Félek, hogy csak álom.  
 Meg ne mozdulj, drágám,  
 Szerelmes, kis párom!

#### Pangás.

Nem élet ez, bizonyisten,  
 Nem élet, csak nyavalygás,  
 Nap nap után teljes szélcsönd,  
 Posvány, pangás, semmi más.

Gondolkodni, érezni is  
 Elfelejtetek lassankint,  
 Nem ismerem az örömet,  
 Nem ismerem már a kint.

Mint nap nyugtán nedves réten  
 Elterül az őszi köd,  
 Lelkemen az egyhangúság  
 Elborul és röghöz köt.

Azután az éjszakába  
 Hanyatlik be a világ . . .  
 De a réten nap derül majd  
 Elűzve az éjszakát.

Hát a lelkem lát e napot  
 Égre kelni fényesen?  
 Vagy vakondokká kell lennem  
 Örök éjben énnem?

### Őszi vágy.

Őszi ködtől terhes a lég.  
 Költözködni de szeretnék,  
 Mint a madár, más hazába,  
 Nyirkos őszből meleg nyárba,  
 Társtalan, bús magányomból  
 Szeretőmnek tárt karjába.

### Strófák a pórázon.

Kint harangszó. És a lelkem  
 Mindenegy, tompa hangra,  
 A mi rászáll fojtogatva,  
 Nyugalmából föl-fölrebben.

Szárnyat próbál a sötétben,  
 Kalitkája falán verve



Véres szárnyát véresebbre,  
Hogy elüljön újra szépen. —

Ó, ha volna bátorságom  
Itt hagyni e csöcseléket,  
Menni, merre hív a lélek,  
Engedni, hogy szerte szálljon.

De valami ide köt le,  
Asztalomhoz, tudományhoz, —  
És örölkök a posványos,  
Megúnt, ósdi, buta körbe.

Görnyedezve sír a lelkem.  
Hagyjatok hát mennem innen,  
Vagy különben azt kell hinnem,  
Sírba szántok mind ti engem.

Egy kis sugár, cseppnyi harmat,  
Szabad élet, mező, erdő,  
Jó kedv, sok fény, enyhe szellő —  
Ezt akarom s fogva tartnak.

\* \* \*

Nyitva van, hohó, az ablak!  
Csukjuk be, mert a költészet  
Bolond dolgot tenni készlet.

Igy, négy fal közt, lelkem árán  
Nyugalmamat megvásárlván,  
Bolondos szív, láncon tartlak.

### Két tenger.

Vágyak futnak lelkemen,  
Mint a szél a tengeren,  
Könnyű sejtés, mint a sajka,  
Sötét gond, mint vész haragja.

És fölötte elterül  
Szürke felhő-függönyül,  
A mi mindent gyászba von,  
Kiábrándult unalom.

### Emlékezés.

Csókod íze most is számban,  
A mint így a félhomályban  
Almodozva üldögélek,  
S multba visszatér a lélek.

Égő tested árnya lebben,  
Ülni véllek az ölemben,  
Ajakamon csókod érzem  
Odaforrni vak tűzében.

Éppen úgy, mint most a nyáron, —  
 Hogy szerettél, édes párom!  
 Tűz elhamvadt, hűl emléke ...  
 Ennek is már vége, vége!

#### Részem.

A mult csak az enyém.  
 Jelen vígsága, búja,  
 Mint hab, suhan fölöttem,  
 Jövőre nem utal remény,  
 A multban élek szárnytörötten.

#### Várok.

Valamire várok, várok . . .  
 Múlni fog a szörnyű átok,  
 Mely, mint fekély, a testeden  
 Rég rágódik, én nemzetem.  
 Szellemünk jut diadalra,  
 Ha a költők kelve dalra  
 Mély álmodból felrázunk majd, —  
 Akkor a mag sudárba hajt.  
 Én pennával, te a karddal,  
 Egyenlően vad haraggal  
 Küzdünk majd és győzni fogunk,  
 Élni fogunk, — van rá jogunk:



Jogunk van, de erőnk nincsen  
 S hitet se ad a nagy Isten,  
 Hogy eszmével, békés módon  
 Vak helyzetünk megoldódjon.

Hogy a magot elszórhassuk,  
 Anyaföldünk felforgatjuk,  
 Megtrágyázzuk honfi vérrrel,  
 Mi gyümölcsöt mindig érlel:

A szellemünk szabad szárnyon  
 Túlcsap majd a szűk határon. —  
 Ha nyakunkról hull az osztrák,  
 Ugy lesz nagy csak Magyarország!

#### **Anya-szív.**

Ez a világ bármily hazug,  
 Tévetegbe térjen az út,  
 Egy igaz van romlás, örvény,  
 Piszok fölött égbe törvén,  
 Egy igaz: az anya szíve.

Küzködésed mit se ér el,  
 Melledre a nép rátérdel,  
 Egy lesz mindig, a ki tudja,  
 Költőjének biztos utja,  
 Ez az egy: az anya szíve.

Szép szeretőd szépen megcsal,  
 Frigyre kelve egy uracsalsal,  
 Egyetlenegy enyhíti csak  
 Bánatod, ha végre kicsap,  
 Egyetlen: az anya szíve.

Ha legörnyedsz munka közben,  
 Lelkedből a hit kiröppen,  
 Ujjad közül tollad kihull,  
 Ki az, a ki utánna nyul,  
 Irni kész? Az anya szíve.

Eltagadva fájón mindent,  
 A szerelmet, el az istent,  
 Embereket megutálva,  
 Imára tér szitkom szája,  
 Teelőtted, mártír anyám  
 Szent szíve!

### Kisértet.

(Ch. Baudelaire.)

Fakó szemű angyal-képben  
 Felkereslek kis fülkédben,  
 Suhanok majd hozzád lopva,  
 Mint az árnyak éji hadja.

Holdfény-hideg csókkal zárom  
 Be ajakad, barna párom,  
 Mint a kígyó a sírgödröt,  
 Ugy fonlak be karjaim közt.

S ha az ólmos reggel felszáll,  
 Nem találsz a helyemen már,  
 Hideg lesz, míg éj nem árnyal.

Gyöngédséggel hatalmába  
 Keríteni mint sok vágyna,  
 Ugy akarlak borzadálylyal.

#### Hazatérés.

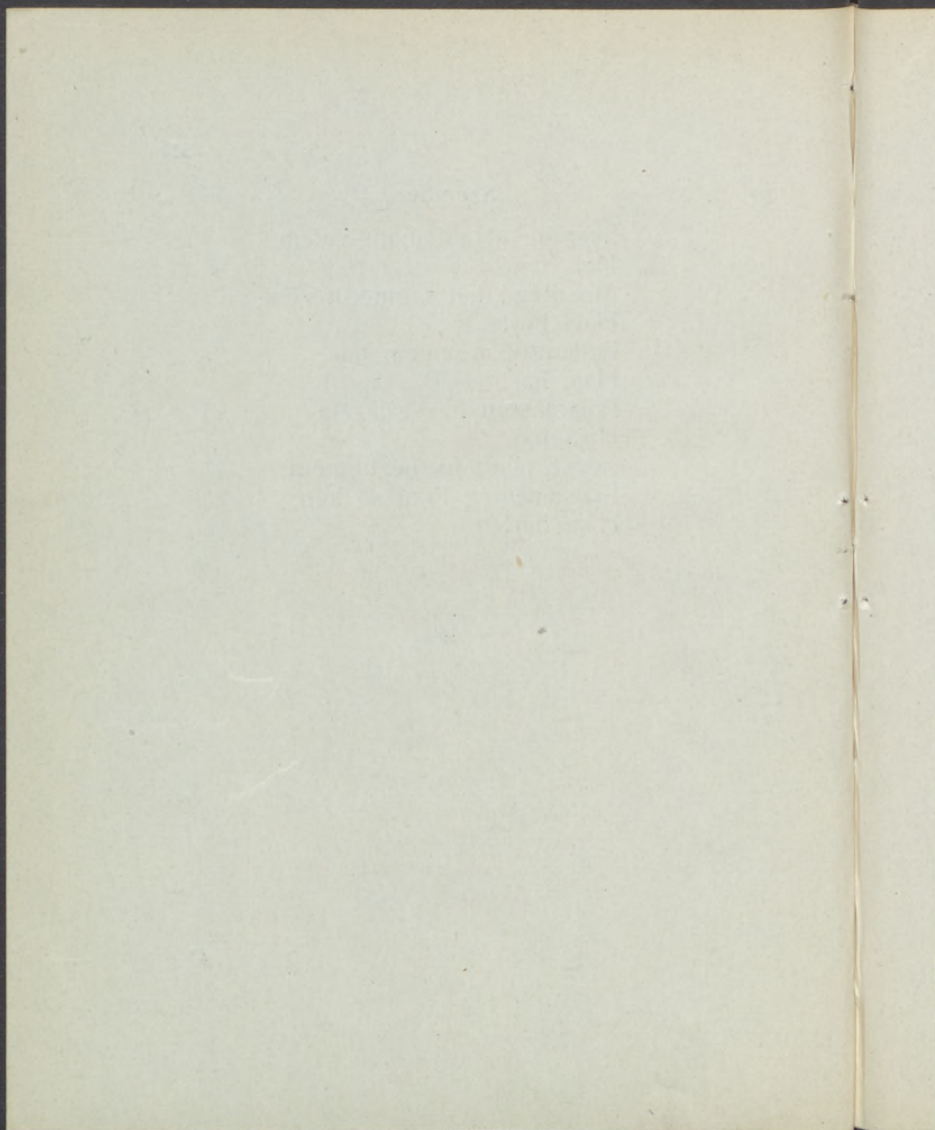
Vonatom megállott, leszálok végre;  
 Szárazon csípős reggeli fényben  
 Döcögünk befelé . . . A kocsit zökken  
 És újra itt vagyok a családi körben.  
 Kapu nyíl, csengője csilingel egyet,  
 Láttomra kisiet család, cseléd, gyermek.  
 Nagyanyám kiszalad csaknem egy szál ingben:  
 — Kocsit kén fizetni? Pénzed, ugy-e, nincsen?  
 Borzasan, sáppadtan, reszketős hangon  
 Szól s csókol nagy mohón a hűvös gangon.  
 S begőzölt ablakon át, az udvar végén,  
 Édsanyám mosolyát mintha látni vélném.



## Szembe.

Szembe ül a babám vélem,  
Haja haj!  
Mosolygó két szemét nézem,  
Haja haj!  
Fellángol a szívem tája,  
Haja haj!  
Pillantásom ha száll rája,  
Haja haj!  
Egész télen ha nézhetném,  
Bizisten még fűtni se kén,  
Haja haj!

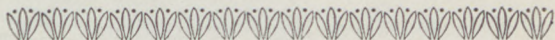




SÁRI.



1918



1.

*Egyetemről hazafelé.*

Futsz előlem, mint az árnyék,  
Estefelé így az uccán;  
Félsz talán, hogy elkísérlek,  
Mondd csak, Sári, attól félsz tán?  
Nem kísérlek, csak követlek  
Messziről a két szememmel:  
Nekem csak a lelked kéne,  
A szerelmed, az *még* nem kell.

2.

*Csalódtam.*

Nem tüzel már szeme párja,  
Ajkamról a szót nem várja.  
Azt hittem, hogy szeret engem —  
S csak mint talány érdekeltem,  
És hogy lelkem most feltártam,  
Csalódott a nagy talányban.

\* \* \*

Kis leányom, rég niegmondtam,  
A bábukban fűrészpör van.

## 3.

*Azt mondta,*

hogy a tömeghez tartozom én is.

A tömeghez tartozom hát?  
Mint a többi, oly vagyok?  
És könnyelműn e mondással,  
Éppen ő, ki arcba dob.

Arcba dob, hogy minden vérem  
Felszökik a fejembe.  
Ezért tán a jéghidegség,  
A mi támadt szívembe?

Mint a többi, olyan vagyok:  
Igaztalan, léha vád.  
Hát fürkésző bogár-szemed  
A szívembe most se lát?

Pedig nyiltan föltárom a  
Mérhetetlen kincseket,  
Mit a világ elhord onnan  
S megértéssel nem fizet.

Nem látod, hogy lent, a mélyen  
— Bármit ád a külszinem —



Valami van, mit találni  
Aligha fogsz sok szíven.

Ritka ember, a ki látta ;  
S megmutattam teneked,  
Kétszer jobban fáj éppazért,  
Hogy nem látta meg szemed.

A pazarlott kincseket hogy  
Elhordják az emberek,  
Hadd vigyék, hogy okuljanak,  
Rája ügyet sem vetek.

De a te, a te mondásod  
Itt rágódik agyamon . . .  
— Mondd, édes, hát csakugyan a  
Nagy tömeghez tartozom ?

## 4.

*A költő allegóriája.*

A vándor könnyű szívvel kebliben  
Tetőre ér és megpihen.  
Előtte mély völgy, túl hegyek,  
Ki lombfedett, ki sziklásan kopár,  
Ez nagy, amaz kicsiny,  
Itt törpe, terpesz hegyderék,  
Kőszál amott az égbe lép.

Tekintete, suhanva, meg se áll,  
 De rögtönöst, im, megremeg:  
 Amott, hol égbe olvad a határ,  
 Egy hegy magaslik büszkén, egymagán,  
 Sötét köd fut szét oldalán,  
 Hol tompa kékség széltíbe borong;  
 Ormán vakító fényű hó-korong,  
 Miből lángkéve csap elé.  
 — Ez az! az élte vágyát elnyeré,  
 Gondolja vándorunk.  
 Elnézi hosszan, hosszasan,  
 A szép hegyről szép álma van.  
 Szívébe fájó édesség hevül,  
 Fel felviharzik és megint elül.  
 A hegy magából egyre-másra ont  
 Lángzó vihart és füstgomolyt,  
 A hó majd véres, izzó, majd sötét  
 S fehér, ha űzi bús ködét;  
 A hegyderékon álmatag homály . . . —  
 Csodás hegy, s egymagában áll!  
 A vándor keble megfeszül:  
 — És még ha életembe is kerül,  
 Ahhoz a hegyhez elfutok.  
 És fut rohanva árkon-bokrokon;  
 A talp alatt rég nincs már úti nyom,  
 Mellette tűnnek falvak, városok,  
 És fut, rohanva fut, robog.

Iránya biztos, fel sem is tekint,  
 Csak fut sebessen, nem pihen,  
 Ábrándját űzi álmokép szerint,  
 Mit őriz féltve szívében.  
 Csak egyet fordul még a völgy,  
 És ott van vágya\* végénél.  
 Az erdős oldal kétfelé kitér,  
 Szemébe tűn, mit hinni most se mer :  
 Kopár hegyoldal, erdő egy szemer,  
 Alaktalan kőhalmazok,  
 Közöttük vézna fácska ácsorog,  
 Gyepűs tér, közbe meg  
 Piszkos vizű erek.

— Mily sívár s pusztá e vidék,  
 Pusztítás romja szerteszét ;  
 Salak, piszok és perzselt lombozat.  
 A távolság mily csalfa képet ad,  
 A messzeség mutatta úgy nekem,  
 Milyennek látja mostan is szívem,  
 S valóban mégis csak mi gyász,  
 Mely csöndben erre mindenütt tanyáz !  
 Gondolja s újra visszatér,  
 Lassan siet, és visszanézni fél.  
 Jut távolabb és távolabb  
 S a hegy megint magán marad.



## 5.

*Egyetlen barátnőmnek.*

Te vagy az én barátnőm ;  
Veled ha beszélek,  
Tudom, hogy nem hiába  
Nyílik meg a lélek.

Nem is érted, nem nagy baj,  
De, a mi fő, érzed ;  
Ez az, miért szeretek  
Beszélgetni veled.

## 6.

*Megtaláltam.*

Kósza szellő támad, szárnyra kelve lágyan,  
Minden kertet bejár, a hol csak virág van.  
Tele szívja magát gazdag illat-árral,  
Nem pihen meg sehol, hűtlen tova szárnyal.  
Ingó-bingó tövön rózsabimbó bókol.  
Odaleng a szellő. Részegül a csóktól.  
Megpihen a bimbón ; kebelét kitarja,  
Illattal öleli kéjes ringatásba.  
Súg sokat a szellő lágyan, epedéssel,  
Rábólint a rózsza harmatos fejével.

## 7.

*A hajótörött.*

(Allegóriánk)

Fejemre bukva hullámok közé,  
 Vetődve tajtékos taréj alá, fölé,  
 Az árral, ellene, csak úsztam én,  
 Mert élt szívembe nagy remény.

— Karom kifáradt, mellem is zihált,  
 A hullámsír száz nyughelyet kínált.  
 Belényugodtam.  
 A forgatagban  
 Súlyedni kezdtem így . . .

S a vész elém repít  
 Egy gyöngye szalmaszált.  
 Szívembe hit, erő karomba szállt.  
 A szalmaszál felé kapok,  
 De visszavetnek undok, rongy habok.  
 Pedig az *élet* van vele,  
 Enyémnek kell hát lennie.  
 És küzködöm, és fáradok,  
 És ujrakezdem száz kudarc után.

Elérlek-é, ki tudja, Sárrikám?

## 8.

*Most (I.)*

Most olvassa versemet!  
 Lelkem mélye megremeg:  
 Szerelem, vagy unalom  
 Támad-é a verssoron?  
 S visszhang, mi a szívemen,  
 Mint szél suhan a vizen,  
 Tépett papír jajja-e,  
 Rálehellett csókja-e?

## 9.

*Mit nekem . . .*

Mit nekem, ha nem is hiszed,  
 Mit soraim zengenek!  
 Elég, hogyha én már látom,  
 Hogy a szíved, az szeret.  
 Hogy széttépted azt a három  
 Csunya verset, köszönöm.  
 Kezeid közt tudva őket,  
 Kisebb lenne örömöm.  
 De így oly nagy, olyan csöndes,  
 Teljes, édes, végtelen,  
 Mint a csillagfödte égbolt  
 Enyhe május-éjjelen.



10.

*Most (II.)*

Ne okoskodj! Most szeretlek!  
 Légy az enyím, hogyha kellek.  
 Hűtlen lennék, már *most* látod,  
 Most rugjon föl pici lábod.

11.

*Négy sor.*

Négy sort fogsz majd idézni nékem,  
 Négy sort a verseimből, két hónap ha múl.  
 Melyik e négy sor, bárhogy is kísértem,  
 Meg nem találom. Sorban elvonúl  
 Szemem előtt az irka-firka had,  
 Mit vérrel és epével írtam én meg.  
 Tekintetem egyiknél sem marad,  
 De egy van, melyre nézni félek.  
 A lelkem szégyelt borzadályllyal  
 Vonaglik kínosan e versen által:  
 Hát érzeni nagyot, merészet  
 Nem volna képes már e lélek?  
 Az meglehet.

Fogadd oly érzéssel, minővel írtam,  
 E legkinossabb versemet.

12.

*Szemed.*

Ha behunyom szememet,  
Tied az, mi rám nevet,  
Izzó kohó bevonva  
Lágy, fekete fátyolba.

Szerelmünk is ilyen volt,  
De széttéptük a fátyolt  
S most, a tűzben, ajkodon  
Lelkemet átcsókolom.

13.

*Utamat veszve.*

Én nem kerestelek, közönyben élve,  
Borús magányban mentem útamon,  
Mely mégis cél felé vitt lent, a mélybe.  
A sors epés játéka gyász utamba von.

Kezed kitárod, felvillan szemedbe  
A napsugár, a fény, egy jobb jövő;  
Egy percnyi kétkedés után remegve  
Bimbóba nyílt reményem egyre nő.

Mint vízbefúló szalmaszál után nyul,  
Feledve bajt, csalódást, bűt, borút,  
Kezed felé kapok, te meg pogányul  
A mélybe löksz, hol eltűnt már az út.

## 14.

*Végső dal.*

Lelkednek nem volt semmi más,  
Rossz álmom, bús lidérc-nyomás  
Az én szerelmem.

Téged lenyűgözött, elkínózott,  
Nekem derűt, hitet hozott  
Az én szerelmem.

Most víg vagy, én meg bús vagyok.  
Uradnak lenni már alább hagyott  
Az én szerelmem.

Hol hit bitorlott, kétség visszajön.  
— Csalóka, percnyi fény örök ködön  
Minden szerelmem.

## 15.

Eljegyzésünk ma tartottuk:  
Puha kezét átfogtam,



A szemünk egymásba mélyedt.  
 — Aztán mindig így szeressen!  
 — Így fogom.

## 16.

Édes, kis Sárkám!  
 Pár napig ha nem láthatlak  
 Börtönömből, min nincs ablak,  
 Gondolsz-e rám?

Édes, kis Sárkám!  
 Ha szivecskéd fel-feldobban  
 Vágyó, édes gondolatban,  
 Gondolsz-e rám?

Édes, kis Sárkám!  
 Ha henyélve ábrándozom  
 Úgy, mint most, mély szempárodon,  
 Gondolj reám!

## 17.

Megdobban a szívem,  
 Ha harangszót hallok,  
 Méla búbanatba  
 Ringatnak e hangok.  
 Leteszem a tollam,  
 Magam elé nézek,  
 Szívemben fájdalmas  
 Ürességet érzek.

18.

*Elveszik tőlem.*

Jéghideg vaskarmok szaggatják a lelkem,  
 Véres köddel borul el a nap felettem,  
 Alázuhanóban érzem magam élve  
 Valami bús, nyirkos, sötét torku mélybe ;  
 Karomból kikapjak, visszarúgnak engem ...  
 Luciferként kell-e a poklokra esnem?

19.

Magam előtt látlak minden órán,  
 Nap ha fölkel, vagy ha éj borul rám.  
 Az életnek mély, vaksötét útján  
 Szemed fénye világító lámpám.

20.

*Fetrengés.*

Fetrengék munkámon, kínozzom a lelkem,  
 Pedig most verselni támadott föl kedvem.  
 Kezemből kiesik fáradt, csüggedt tollam,  
 Szemem elkáprázik szétfolyó sorokban.

Vetődik véletlen szemem egy tükörre,  
 Rásugárzik onnan tűz két szemed gödre.  
 Fölveszem a tollam, száraz munkát kezdek :  
 Belém fult érzésem árán téged nyerlek.

21.

*Lucifer.*

— Szépnek, dicsőnek, jónak lenni vágytam,  
 Lerúgtak irigy isten, húnyász angyalok.  
 Magamban sírok görnyedezve,  
 De szembe véle — kacagok.

22.

*A kanári.*

A kanárit elfogják, de  
 Nem azért, mert szeretik,  
 Csak hallani akarják bús,  
 Szerelmes, lágy énekét.

23.

Kegyellen voltál.  
 Mély álmot szenderegtem  
 Egyhangu létem  
 Bűzös szalma-ágyán.  
 Felköltöttél.  
 Mutattál napfényt, dús mezőt . . .  
 S aludni küldöd  
 A fekhelyétől fázó ébredőt.



## 24.

*Életem egy sötét álom.*

(Egy levél olvasása után)

Álmodok rémes,  
Sívár sötétséget,  
Hol, mint börtönpatkány,  
Tengődik a lélek.

Vállamon érint  
Egy női kéz lágyan :  
Örömmel ébredek  
Egy csodás világban.

Káprázott szemmel,  
Mohó vágygyal megyek,  
Érezvén kezemben  
A vezető kezét.

Ugyanaz minden,  
Mint sötét álmomban,  
De terítve rája  
Rózsaszín fátyol van.

Ébredő hittel,  
Merészebben megyek,  
Mosolyogva, bátran,  
Hisz kis keze vezet.

Azt hiszem büszkén,  
Ébren leszek folyton,  
Kitörő hitemet  
Magamba nem fojtom:

Győzelmi himnuszt  
Dalba szedni kezdek . . .  
A kéz vállon érint:  
— Menj aludni, gyermek!

\* \* \*

. . . S érzem, hogy örök,  
Vigasztalan álmom  
Ólomsúlylyal ül meg  
Bohó szempillámon.

25.

Lári-fári,  
Édes Sári,  
Nekem nem más, maga kell.  
Elvesztettém, —  
Visszaszűrsem;  
Nem riaszt ily bagatell.

26.

*Golgotám.*

Golgotás Krisztusa kínos szerelmemnek,  
Koponya helyére vérezve cipelnek.

Ecettel itatnak, epével etetnek,  
 De lesújtó kezét nem áldom Istennek;  
 Hogy elhagyott végkép, nem nyugszom meg  
 [benne,

Végső lehelletem  
 A midőn kivetem,  
 Epés lelkem sarát köpöm a tömegre.

27.

*Mindhiába.*

Mindhiába! Fáj a lelkem utánad,  
 Vasmarokkal fojtogat a bubánat.  
 Játék voltam csak kezedben, szalmabáb...  
 Úgy se értesz, minek folytassam tovább?

28.

*A vég.*

Temetek magam, viszem a keresztet,  
 Szívem összeszorul, lábam iná reszket.  
 Egyedül árok. Hantolok szerelmet:  
 Elpusztult a szegény rossz ápolás mellett.  
 Temetek. Gyászolok. Két könnycsepp  
 [pillámon.

\* \* \*

A mit elvesztettem, tőled kérem számon!



29.

*Bátorítás.*

Ne légy oly szomorú ;  
Én nem zúgolódom,  
Megnyugszom a sorson.

Ne légy oly bánatos,  
Nem vádollar téged,  
Csak ha bánat éget.

Ne légy oly hangtalan,  
Vig légy úgy, mint régen,  
Mint voltál énnékem.

Nem vagyok szomorú,  
Kinokat nem érzek,  
Hogyha ez a végzet.

Nem vagyok bánatos,  
Csak únt szürkességem  
Borít be, mint régen.

Hangtalan se vagyok,  
Mert az ajkam csöndje  
Vulkán-morajt főd be.

## Két kép 1905. végeről.

## I.

(Budapesten, a „Pesti Hírlap“ háza előtt.)

Az uccákon olvad, jegeseső szakad,  
 Gúnyos, vad szél süvít a gázlámpák alatt,  
 De gúnyosabb a hang, vadabb az a tömeg,  
 Mely az éj homályát kavargva tölti meg.  
 Más jogát tiporva jogot követelnek:  
 Lámpafénynél csillan csöve a fegyvernek.  
 Odabent az ifjak  
 Rázendítik azt a dalt,  
 A mely sirva bújja:  
 „Isten, áldd meg a magyart!“  
 Rárikolt az éjben odakint egy „rajta!“ —  
 Küzdés közben némul az éneklők ajka.

## II.

(Szalatnán, a Cebrián-kastélyban.)

Napfénynyel szűrt, lágy köd búsan ül a réten,  
 Havas ág közt szellő dúdol víg kedvében,  
 De lágyabb az a hang, de vígabb a gyermek,  
 Ki puha, hizelgő szeretettel nyer meg.  
 Szemükből szív, lélek sugárzik csillogva,  
 Mely magát keblemenk mélyére belopja,

Ha a három csöppség  
 Rázendíti azt a dalt,  
 A mely büszkén kéri:  
 „Isten, áldd meg a magyart!“  
 Sóhajtóként szakad föl szívémben egy „rajta!“ —  
 S imára mozdul meg mindnyájunknak ajka.

**A Mátyás-pincében.**

Tüzes vörösbort ide hát!  
 Keseregni akarok.  
 Hisz az ember földi éltén  
 Mást se tesz, csak nyavalyog.  
 Csak így, este, boros fővel  
 Látja, hogy az élete  
 Sas-szárnyakkal szűk odúba,  
 Hangyabolyba tévede.  
 Lerágja hát büszke szárnyát,  
 Mint a többi, törpe lesz, —  
 Én Istenem, könyörülj meg,  
 Az én sorsom lenne ez?

**Lipótvárosi házibálon.**

Fényes termek derűjében  
 Elborul a lelkem:  
 Mért kellett e síma korban  
 Énnékem születnem?



Népvándorlás kavargása,  
 Nemzett vón *az* engem,  
 Nem kéne most unatkozva  
 Frakkban ögyelegnem.

Azt kérdi, hogy van a maga kis költője?

A maga kis költője  
 Szomorú most nagyon,  
 Mért, maga se tudja.  
 Gyászos tévetegbe  
 Vezetett az útja.

Magánosan bolyong,  
 Mint katáng a szélben,  
 S hány cigánykereket.  
 Hogy csillag létére  
 Ezt a sorsot élje,  
 Az bántja, meglehet.

(1906. febr. 27.)

#### Fölkiáltás.

Ha úrnak születnél,  
 Légy úr, vagy dögölj meg,  
 Ne mutassanak rád  
 Gúnyos ucca-kölykek.

### Profils perdus.

#### II.

Gyászruhában, kapu homályban  
 Úgy tűnsz föl, mint egy silhouette;  
 Felfogott szoknyád kidomborítja  
 Hullámos, bűvös termeted;  
 Sötét hajad, mint gyűrű, fogja  
 Barna, domború homlokod:  
 Ében-szobor, mit szerelmes búban  
 Egy szobrász isten alkotott.  
 Villám szerelmem szalmalángja  
 Körülkigyózik testeden.  
 Elsietek. De tűnő képed  
 Majd éjszakámon megjelen.

#### Báli emlék.

Mint lágyan, sokáig pengetett húr  
 Még visszhangot rezg jó időn,  
 Szívemben zsongva ébred a mult éj  
 Terád emlékezőn.

A rügyfakasztó, zsenge kikelet  
 Lelkem behintí teveled.

... Puha karod érzem a kezemben,  
 Hajad illata megcsap egy percre,  
 Derekad simul a karom után,  
 Szemem bemélyed a te szemedbe.

Megsimogat melengető kézzel a nap,  
A harkály koppant, csipognak madarak.

### Ketten.

Az övé a gondolatom, a tied a testem ;  
Ruganyos melled ha érem,  
Érted izzik föl a vérem,  
De éjenként boldogságom csak övele festem.

Birkaerény nem erényem, választlak hát téged ;  
Perc mámorát megkívánom,  
Menyországom eldobálom,  
Pedig tudom, kainságom majd örökre éget.

### Ég és föld közt.

Most indultam el lebegni középén.  
Hol fogok majd földre lelni, magasban-e  
[vagy mélyben?

Tehetségem remény-mágja fog-e majd  
Verni sziklán gyökért, a mi ágba hajt?

### Hangyák.

Pipázva ülök a déli verőfényben,  
Hangyák, sürgésteket figyelmesen nézem,



Bolynak, munkátoknak mi lesz a vége?  
Vidám sétálónak letípor majd lépte.

Tétlen álmodozom sürgő emberek közt,  
Képzeletem elém tündérálmokat füst.  
Embernek, munkának mi lesz a vége?  
Idő letíporja a nagy semmiségbe.

**A balszerencse.**

(Ch. Baudelaire:)

Oly bátorság kéne e súlyt emelni,  
Mint felgörgetni Sisyphus követ;  
Kedv a munkához legyen bármennyi,  
A művészet hosszú, az idő rövid.

Híres sírhalmok körétől távol,  
Szívem magános sír felé tart;  
Mint a dob, melyet borít gyászfátyol,  
Szomorún verve a halotti dalt.

— Sok ékszer hever, rég eltemetve,  
Feledés ölén, sötét mélyekbe,  
Hova nem ér el mérő-ón, csákány;

Bánva terjeszti csak sok kis virág,  
Mint titok, édes, lágy illatát  
Mély magánosság csöndes homályán.

## Ringató.

(Lukinich Pirinek.)

Tente, Piri, tente !  
A szád pityeregne,  
De mosolyog szemed  
Acélos sugára  
Szerető mamára,  
Torzonborz papára.

Tente, Piri, tente !  
Ejnye, hol a kedve ?  
Ne vess no, hát egyet,  
A meddig nevethetsz,  
Míg vállad nem érzi  
A súlyos keresztet ;

Tente, Piri, tente !  
A míg fenekedve  
A sors ölbe nem kap  
Mostoha kezével  
S nem szoptat a bánat  
Keserű tejével.

Tente, Piri, tente !  
Áldás a fejedre ;  
Úgy legyen életed,

Mint a hogy most látod  
 Mosolygó ajakkal  
 Álom-menyországod.

**Klasszikus sóhaj.**

Olaszország, Olaszország !  
 Mennyi lehet ott a citrom,  
 Képtár és a cicerone,  
 Napfény és a baedeker ;

Római lom, modern pompa,  
 Madonnák és angolok,  
 S consuloktól leszármazó  
 Csizmadia inasok ;

És a füge, a friss füge,  
 És bíboros főpapok,  
 Latin emlékkép mutatott  
 Rozsdás vas és rossz cserép.

Itália, Itália,  
 Szemétbe fult szép leány,  
 Meddig tűröd, hogy fölváltson  
 Apróra a taliány?



## Dac.

A szívem keresem,  
 Talán elvesztettem  
 Tülekedés közben  
 A nagy néptömegben.

Szárnyaim hímporát  
 Lehorzsolták durván,  
 Haldokolva hagytak  
 Kint, az országutján.

Dicsőség útszélén  
 Haldokolva fekszem,  
 Rám se hederítve  
 Törtetnek mellettem.

Tikkadó ajakam,  
 Közel a halálhoz,  
 Büszkén összeszorul,  
 Nem kér, se nem átkoz.

Szilárd akarattal,  
 Türelmesen várok,  
 Vagy meggyógyulok, vagy  
 Sírom lesz ez árok.

Pedig meggyógyulnék,  
 Hiszem Istenemet,  
 Ha béklyó nem fogná  
 Testemet, lelkemet.

A te béklyód, rideg,  
 Hitetlen emberek.  
 Börtönöd szalmáján  
 Mord arccal heverek.

Heverek tétlenül,  
 Fanyar mosolyomban  
 Fojtva meg szívemet,  
 Ha néha feldobban.

\* \* \*

Minden másképpen lesz,  
 Kerüljek innen ki;  
 Nem fog rám ismerni  
 Hajnalomkor senki.

Apám !

Apám, édes apám,  
 Hogy jutsz most eszembe,  
 Verseket olvasván  
 Ágyamon fektembe ?

Az ágyamon fekszem,  
 Gondolatom rád száll,  
 Hajlékonyan, mint a  
 Tóparton a nádszál.

A szél karján inog  
 Jobbra is, meg balra:  
 Egynémelyikünknek  
 Mérhogy nincsen apja?

**Váróteremben.**

Azt mondták, várjak. Leültem.  
 Nem nézve, kik ülnek körültem,  
 Magamban szőttem álmodat;  
 Az idő fölöttem állt, rohadt.

Lelkembe merült bús szemem  
 Körülnézni egyszer fölvetem:  
 Nyüzsgő tömeg szaladgált;  
 Az idő fölöttünk rohadt, állt.

Sörényes ifjú és kopasz,  
 Élemedett férfi és kamasz,  
 Elegáns, rongyos, férfi, nő  
 Az ajtón özönnel egyre jő.

Hemzsegnek csöndben, lármázva,  
 Álmaim felhőit szétrázva



Fátyolnak a nagy tömegre,  
A mi még özönnel jön egyre.

Leülnek sokan makacsul,  
A másik szétnéz s elvonul;  
Mindenki arccal fordulva  
Egy csukott, vasalt ajtóra.

Hangyabolyuk közte mereven  
Tekintetem én is szegezem,  
Várva, ha majd üt az óra,  
A csukott, vasalt ajtóra.

A min át bemegy egynéhány,  
A mi más sokat visszahány,  
Az ajtó titka micsoda?  
Menyország? Vagy csak iroda?

Ajtód mögött mi áll, Művészet,  
Mért adom kínban tenéked  
Cseppenként vérem mind oda?  
Menyország, vagy csak iroda?

#### Álom.

Álmodtam az éjjel  
Csodásat, különöst:  
Mereven feküdtem  
Az ágyamban hanyatt  
Burkolva fehérbe  
Tetőtől talpig.

Szívemben ösztönzött  
Valami, hogy menjek ;  
Nyelvem fordult volna  
Lezárt ajkaim közt ;  
Testem hosszat fekvő  
Karom mozdult volna.

Erőfeszítésem  
Dús verejték gyöngyét  
Fűzte homlokomra  
Fa-merevségemben.  
Messziről suhogott  
Valami mögöttem.

Szemgolyóm nem fordult,  
De agyvelőm látta  
Koponyámon által,  
Hogy ágyam fejénél  
Fehér érkezéssel  
Valaki megállott.

Lehajolt fölébem,  
Két karom' megfogta  
És szájamon csókolt.  
Karom feloldódott,  
Arca felé kaptam  
Új csókjára vágyva.

Kezem a semmibe  
Kapott bele vadul.

Fölugrottam, de már  
 Eltűnt a jelenség  
 A gomolygó homály  
 Groteszk felhőibe.

Ágyam szélén ültem,  
 Lábam lelógatva,  
 Az éjjeli csöndben  
 Sokáig, sokáig,  
 Gondolkozva, hogy mit  
 Jelenthet ez álom.

#### A holló.

(Allegóriám.)

Holló lebben lassu szárnyon  
 Éjbe fulladt, bús lapályon  
 Komoran és társtalan.

A levegő végtelenjén,  
 Mint egy álom, átlebegvén,  
 Nagyon borús útja van.

Fenekéről a lapálynak  
 Hívó kart nyújtak az árnyak  
 A borongó utasnak.

Lenéz előbb, aztán leszáll:  
 Mi az, a mit a bús lapály  
 És árnyai takarnak?



Beleszédül a homályba,  
Síkos sárba lép a lába,  
A hínár meg megfogja.

Fékezetlen kívánságát,  
A lapálynak csalfa árnyát  
A holló megátkozza.

Megfeszíti mindkét szárnyát,  
De az árnyak odazárják,  
Odafojgák szorosan.

Tehetetlen bénul lelke,  
Haláltusájában sejtve:  
Útja, élte odavan.

Megkisérti utójára . . .  
S íme, sárral földött szárnya  
A hínárból szabadul.

Nekivágtat fel, az égbe,  
Az öröm lángjától égve,  
Diadalmasan, vadul.

Fent, a tiszta, szabad égben  
Újra fölcsillan szemében  
A férfias, vad sugár.

Visszanéz a bús lapályra,  
Méltósággal lebben szárnya  
S gondtalanul tovaszáll.

## A népért.

Fölsír bennem a millióknak jajja,  
 A vérszopottak- s elnyomottaké.  
 Az idő vajjon e nyomornak  
 Ételt, jogot ad-é?

Puffadt zsidó és cérna-mágnás  
 Kihasználják az ő javuk,  
 S az elnyomottak hangyabolynyi rajja  
 Nyomorba és a bűnbe jut.

Te, szent Igazság, bűsz hazugság,  
 Ki ezekkel pimaszkodol,  
 Keblemben élő nagy reménynek  
 Valósulást mikor hozol?

Vagy így lesz mindig? Egyik fényben,  
 Másik pizsokban hentereg?  
 S az elnyomott nép nem harap, csak  
 Morog, mint a szelindekek?

Még lánc se kell a vad baromnak,  
 Tajtékzó szájjal zúg és mit se tesz;  
 Dögölve omlik el naponta  
 Ezer, ki ilyen görnyedez.

\* \* \*

Mért nyúlnék én e sok darázsba?  
 Nyugalmából föl sem veri

E bizonyára örök végzet.  
A mint vagyunk, csak *emberi*.

**Útrakészülődés.**

(Helénhez.)

Nótázok az éjbe.  
Mit is tennék másat?  
Lágy szóra szoktatom  
Merev, durva számat.

Dac és keserűség  
Vonták össze számat;  
Hogyha meg is nyílik,  
A mi rajta támad,

Csak gúny, vagy káromlás  
Vad, epés beszéde.  
Vége szakad ennek  
Most, örökre vége.

Fenyőgalyaim közt  
Kis madár ver fészket,  
Ki kóborlásában  
Zord tájamra tévedt.

Galyaimnak sívó,  
Zúgó zokogását  
Lágy hangon zümmögő  
Szellőcskék föl váltják;



Lakatra zárt szívem  
 Megnyilik újlag.  
 Nem bánom, hadd tépje  
 Csőcselék szolgálja.

Élem az életet,  
 A mit megálmodtam. —  
 Álmim buboréka  
 Hogyha széjjelpattan?

— Megszakadt szívemnek  
 Hömpölygő vérében  
 Lelkem megfürödvén,  
 Erős lesz, mint régen.

#### Dominózók.

Schmidt József kávémérése  
 Van itt, szembe vélem.  
 Benne hogyan dominóznak,  
 Sokáig elnézem.

Csuszkálnak az apró kockák  
 Fekete márványon.  
 Mi szabálylyal rendeződnek,  
 Át nem igen látom.

Egyszer aztán az egyik fél  
 Felugrik haraggal,

Márványasztalról a kocka  
Mind a sutba nyargal.

Összevesznek, pofozkodnak,  
Rugdalóznak rútul,  
Végre mégis csak leülnek  
És rákezdik újbul.

Életünkkel, a kockákkal,  
Földön, e nagy táblán,  
Úgy látszik, így en mulatnak  
Úristen s a Sátán.

**B. B. kisasszony emlékkönyvébe.**

Az életed olyan legyen,  
Mint ez emlékkönyvecskéd;  
Minden lapja vidám legyen,  
Egy se legyen bús, setét.

A szövege egyszerűség,  
Ártatlanság legyenek,  
Lapjait a szerelem, mint  
Ezt a képek, tölts meg.

Ne íródjék szigoruan  
Egyik lap a más után;  
Össze-vissza, mint ez a könyv,  
Úgy, a hogy a sorsod hány.

Mégis, élted napjainak  
 Sora hogyha megtelik,  
 Egy hibátlan, ép egésznek  
 Része legyen mindenik.

**Sóhaj a Kerepesi-úton.**

E zajgó pompa, kábitó fény,  
 Mi prostitúciót s nyomort takar,  
 Minden képzelhető a nagy világon,  
 De egy ízében sem magyar.

Rajongó lelkem mindent megbocsátna,  
 Csak magyar lennél, szép hazám,  
 Ne csüggne rajtad idegen rongy,  
 Mint fényes sallang rossz gebe nyakán.

Paripa voltál, pusztaszülte,  
 Nemes, de vad, akaratos,  
 S most osztrák cirkuszi bohócod  
 Az ő porondján rúg, tapos.

A szabadságnak rég várt zabját  
 Adnák csak vissza teneked,  
 Pusztai lánggal lobogna fel  
 Most tüzehűnyó életed.



### Látomás.

Véres képektől vajúdik a lelkem,  
Nagy eszme születik ráncai megett ;  
Megtölti rémült, búgó kavargással  
A jövőbe látás jósló lelkemet.

Látom a népeknek millióit hullni  
Véres fővel a zsarnok láb alatt ;  
Látom, a mint megfojtani készül  
Az újszülött fiút bérelt szolgahad.

De ez a kis gyermek kínó a bölcsőbül,  
Két erős karjával megrázza a földet  
S a székére ülő nagy Szabadság alatt  
Az önkény trónjai mind halomra törnek !  
Amen !

### Votum.

Nem törődöm ember apró személyével ;  
Lázadó verseket a mi bennem érlel,  
Mindig csak az Eszme.

A miért a tömeg, a ki nem érti meg  
Érte felbuggyanó szabad eszméimet,  
Ám vonjon keresztre.

### Hajnalban hazafelé.

Lennék csak egyszerű, parlagi paraszt-fi,  
 Ki már tízkor fekszik, sohasem marad ki,  
 Nem róná álmosan tompa hajnaltájban  
 Kerepesi-útnak kövét fáradt lábam.

De mivel a sorsom imide vetett ki,  
 Óvó pillantással hol nem borít senki,  
 Baktatok egymagam hazafelé, reggel,  
 Elnehezült fővel, üres szívvel, zsebbel.

### Az oroszlán s a mopszlik.

Rendreintett az oroszlán  
 Talpával egy kis kutyát,  
 A mitől a gyöngé mopszli  
 Fájdítja a derekát.

Mordult egyet az oroszlán,  
 A mopszli vérszemet kap,  
 Dül a torkán csahos szitok,  
 Száján tajtékzik a hab.

Nosza, erre versenyezve  
 Ráugat a mopszli-had:  
 — Te csak holmi *kis* oroszlán  
 S nem *hatalmas* mopszli vagy!

S míg körötte a fentmondott  
 Mopszlicska-raj ugatott,  
 Az oroszlán — legyőzve —  
 Mosolygott s elhallgatott.

### Röpülés hazafelé.

Röpítem a lelkem hazafelé, hozzád,  
 Röpülő vonatról, én édes anyám!  
 Megtérek hozzátok kavargó életben  
 Eltöltött hónapok nagy sora után.

Lehajtani fejem anyai öledbe,  
 Mint a Nap pihenni felhőknek ölén,  
 Elringatni lelkem becéztetésteken,  
 Én édes, jó anyám, én öregszülém.

Lelkem rögzös ugar, dudva vert ki rajta  
 Fölötte tapodó tömeg lábnyomán;  
 Szántsд föl a szeretet arany ekéjével,  
 Vess bele szerelmet, én édes anyám!

Hogy, mire Helénhez indulok nagy útra,  
 Szivem, mint kelő nap, aranyos legyen,  
 Hogy találjon jónak, szivére méltónak  
 Bolondos, kis, szőke, orosz kedvesem.



### Hugomnak.

(Sárinak.)

Édes, kis hugocskám, hiányzol te nékem,  
Mint fogyatkozáskor hold-tányér az égen.  
Hiába ragyog ott gondolatim ezre,  
Mint a csillag-tábor, pislogva, éledve,  
Hiába borítja szerelmem napfénye,  
Szelid holdja nélkül hiányos az éjje.

### Nevető színház.

Díványomon heverek,  
Vígán füstöl szivarom,  
Koncert marakodókat  
Fölségesen kacagom.

Azok pedig nevetnek,  
Hogy ábrándozó vagyok,  
Igy ők éppúgy mulatnak,  
Mintahogy én mulatok.

Élelmes direktor ám  
Isten-atyánk az égben:  
Nép nevet a színészen,  
Színész a közönségen.

### Színház előtt.

Gesztenyefák alatt szivarozom este,  
 Anyám szerepének közel végét lesve.  
 Bent, a színen „Ember tragédiájának“  
 Káprázó képei jönnek, tovaszállnak.  
 Én nem nézem őket, mert a lelkem tőle  
 Beleburkolódik egy gyászos felhőbe;  
 A sorsban megnyugvás köde száll fölém  
 S üres álmok közé süllyed be az életem.

### Lázás gondolat.

Észbontó szerelmem, vérlázító szentem,  
 Micsoda kígyópár fészkel a szemedben?  
 Melyre vágyaimnak rajával rászálltam,  
 Csókommal a hajad tövig megtépáztam,  
 Szemed apasztottam, kebled lohasztottam,  
 Magam is félholtan lágy, síma karodban.  
 Azután dobталak el magamtól, messze,  
 Elfutni igyekvém előled, evezve  
 A Feledség-tenger vizén, ár-apályán,  
 — S visszaívelt mindig tehozzád a pályám.

### Gozo,

Béhanzín fia.

Sottok, szebhák szikes síkján,  
 Komor Atlasz zöld tövében,

Dombon gubbaszt Blidah város  
Hatalmas fal-gyűrűjében.

A kis, fehér, lapos város  
Narancs-, citrom-erdő között  
Olyan épp, mintha valaki  
Fübe hajít egy mézsrögöt.

De a liget árnyas lombján  
Innen is túl, onnan is túl,  
Mindenfelé sótól fénylő  
Szár az homokpuszta indul.

Most sólepel, de a télen  
Kacér-szemű, apró tavak,  
Mik között az Ued-kébír  
— Fénylő szalag — csörgve szalad.

Algéria hét határán  
Ritka az ily csinos város,  
De mit ér, ha négy méteres  
Magas fallal erős záros?

„ — Ej, mit ér a narancs, citrom  
Idegenben, fogoly sorban!  
Manihot, batáta-termő  
Édes hazám merre, hol van?



Lefelé van, arra délen,  
 — Túl Nigeren, túl Szaharán, —  
 Rabszolga-part lagunáin,  
 S szavannákon az én hazám,

Melynek „freeborn and coloured  
 Gentleman“-ek a lakói,  
 Kik magukat mégse tudták  
 Ellenségtől védni, óni.

Mert lett legyen bármilyen hős  
 Dahome és hadserege,  
 Dodds tábornoknak javára  
 Forgott a sorsnak kereke.

Kis-Poponál, Nagy-Poponál  
 Partra szállott a sok frenki;  
 Kardjuk elől, „csövük“ elől  
 Nem menekülhetett senki.

Aboméhig furt futottunk,  
 Apám és az amazonok ;  
 Ott azután körülfogtak,  
 Lett is hamar drága dolog.

Gúzsba került Béhanzin is,  
 S vele nem egy kabacéró.

A ki fő, meghalt, vagy így járt ;  
Megmaradtak száma: zéró.

Seregünket széjjelszórták,  
S apámnak testőrző hadja,  
Amazonok hősi népe,  
Magát ölelgetni hagyja.

Hadunk felét széjjelverték  
Napsütötte, tar szavannán,  
A más felét elszerették  
Tábor-gyepűn, sátor-szalmán.

Béhanzin éj-arca sáppad,  
De csak úgy magában, bévül ;  
Síró szemmel vizsgál egy nagy  
Hajót, a mely menni készül.

Készül menni idegenbe,  
Béhanzint is viszi vele,  
Kit a parton meztelenül  
Sirat amazon-serege“.

És e képnél Gozo herceg  
Elmereng, eláll a szava,  
Könnyje pedig bőven foly, mint  
Dahoméban az Okpara.

Takudorzu, és Agadsa  
 Torudo jut az eszébe,  
 — Az honszerző, ez hódító —  
 S Dahome több ékessége.

Egyedül ül, rumot iszik,  
 Unatkozik iszonyúan,  
 Fáj a szive mindazért, mi  
 Homokos Szaharán túl van.

Ha legalább angol cocotte,  
 Orfeum, katona-banda,  
 Avagy egyéb apró-cseprő  
 Szórakozás itt akadna,

Eltűrné a számkivetést,  
 Internálást, efféléket,  
 Csak jó kedve telt hordóján  
 Űthetne egy piciny léket.

Az unalom így megöli. —  
 „Nem, megölöm én magamat!”  
 A kezébe egyszeribe  
 Rég ottállt poharat ragad.

Kihalász sok gyújtó-szálat,  
 Szerteszét a földre veti,



És tartalmát a pohárnak  
Keserves grimászsza! nyeli.

\* \* \*

Napnyugtával, a sötétben,  
Világít a lehellete.  
Már nincsen mit, de még most is.  
Egyre-másra ökrendene.

Láza van, alig botorkál,  
Elered az orra vére,  
Vérvizelés erőlteti,  
Sárga szín ül a bőrére.

\* \* \*

A föld felett pár órája  
Megült az éjjeli béke,  
A sötétbe belezuhant  
Már régen a Napnak képe.

És Bahadung, a hű szolga,  
Most se hall egy árva hangot,  
Pedig ma is, mint rendesen,  
Éji tivornjától tartott.

A zaj helyett mély csöndesség.  
Ásit ki a kis szobából,  
Az ajtót a mint kinyitja  
Hű Bahadung és bebámul.

Csunya erős fokhagymabűz  
Csavarja el lapos orrát.  
Ura fénynyel öves feje  
Padlón hever, hogyha jóllát.

Kitámolyog félelmében  
Izzadástól rengő testtel,  
Szaladtában ucca hosszat  
Kurjongatni mégse restel.

Pár perc múlva a ház nyeli  
A kíváncsit nagy tömegben,  
Kerül orvos is hamarán,  
Ki munkáját végzi sebtlen.

Rézgálic, terpentín-olaj,  
Jó ég tudja, mi minden még,  
Sikert kísért a betegen,  
Kit szán s bámul a sok vendég.

Nagysokára, valahára  
Magához tér Gozo herceg.  
„Miért? ugyan miért tette?”  
Mindnyájan felé sietnek.

„Azért tettem, nyögi Gozo,  
Mert unalmas ez a város,

Se orfeum, se más semmi . . .  
Unatkoztam. Kuss ki már most!"

A kíváncsik kiperdülnek,  
Gozo herceg fekhelyre dül,  
S pár hét múlva, felüdülve,  
Iszik — megint csak egyedül.

### Víg románc.

A lány tagu, barna arcu  
Emma, haj!  
Gyönyörű egy kis leány volt,  
A mi nem lett volna baj.

Nagy Károlynak volt leánya  
Emma, haj!  
Szerelemre szivecskéje  
Lány volt, mint tűzön a vaj.

Einhard, Károly krónikása,  
S Emma, haj!  
Összeszúrték a leveit, s most  
Róluk súg-búg pletyka-zaj.

Einhard . . . így-úgy, fülbe zsongják,  
S Emma, haj!  
Titkon férj és feleség lett,  
A mi nem lett volna baj.



Ámde Einhard minden éjjel  
 S Emma, haj! . . .  
 Nagy Károly tisztes füléig  
 Fut el ez a halk moraj.

„Einhard és az én leányom,  
 Emma, haj!  
 Minden éjjel találkoznak!?”  
 S kél szívében bús robaj.

Mikor férjét ma belopja  
 Emma, haj!  
 Apja lesben s hó szítál le, —  
 A mi nem lett volna baj.

Hajnaltájban válik Einhard  
 S Emma haj!  
 „Ha megyek, a nyom elárul . . .”  
 S tépi keblét nagy sohaj.

Kapja férjét most vállára  
 Emma, haj!  
 S igyekszik a havas téren . . .  
 — Károlyból dül a kacaj.

„Einhard fiam és leányom,  
 Emma, haj!  
 Kiált rájuk, megálljatok!  
 Megbocsátok! Semmi baj!”

## Mint jég...

Mint jég csöpög a napfényen,  
 Úgy enyészik a reményem;  
 Mint boróka bús fenyéren,  
 Éltemet tengődve élem.

Mint a bohóc a vásáron,  
 Bolondozom olcsó áron.  
 Mi gyémántom, összetöröm,  
 Ne legyen kívül se pöröm.

Gondolatim hideg vára  
 Talál bennem zord gazdára  
 — S veszettkutyaként dögölve  
 Bukom majd egy sírgödörbe.

## A „fekete gyöngy“-höz.

Szeretlek én téged, kis fekete gyöngyöm,  
 Milyen nem támadt több még e sár-göröngyön,  
 Tele erényekkel, tele vad hibákkal;  
*Ezért* imádni vágy, *a miatt* meg áttall  
 Bolondos, rajongó, romlott képzeletem:  
 Tisztának óhajtom s bujának szeretem  
 Puha kis testedet, átlátszó bőrödet,  
 Mely alatt vérhullám vérhullámot követ.

A mint az ajakad ajkamra tapasztod  
 S özön-szenvedélyem bennem föltámasztod.  
 Áldom a lelkedet, áldom a testedet,  
 Majd *az* halhatlanít, ha *ez* majd eltemet.

**Profils perdus.**

III.

Vágyam suhan teutánnad,  
 Mint fecske a légy után,  
 Meg-megállva visszanézek  
 Elfogódottan, bután.

Oly vagy, mint egy havas tető :  
 A derekad zölden áll  
 S fejed hóként koszorúzza  
 Idő előtt ezüstsál.

Vulkán-tested szenvedélye  
 Arcodon ha feltüzel,  
 Mámoros bíborba olvad  
 Hajadon az ezüsttel.

**A lucerna.**

Hullámzik a zöld lucernás  
 Napsütötte réten,  
 Árokparton lehasalva,  
 Elmerengve nézem.



Gondolatimmal így játszik  
 Éltem ezer gondja,  
 Összeveri hullámossá,  
 Aztán széjjelbontja.

A lucernát lekaszálják,  
 Hamar csűrbe rakják  
 S elrágódnak rajt' a télen  
 Szegény, éhes marhák.

#### Kusza-kepe.

A tarlóban, föl a dombra, le a völgybe,  
 Kepéket tart szép sorban a buza földje,  
 Egy-egy kusza kint a sorból, távol-távol,  
 Sárga csíkos zöld tarlóból kivilágol.  
 Eszembe jut, a mint nézem a kepeket,  
 Közönséges emberi sors, költő-élet.

#### Vihar lesz.

Haldokolva hajlik hátra  
 Egy-egy fának lombos ága,  
 A szél keze belekap a  
 Kérges földnek zöld hajába.

Csak zúg, morog, felháborog,  
 S a vihar még nem érkezik,

De a távol hangja hozza  
 Feldübörgő, nagy lépteit.  
 Bár csöndben bűg szívem szele,  
 Se villáma, se dörgése ;  
 De tajtékzó zivatarja  
 Nem fog azért késni mégse.

**A parnaki vén óra.**

Nyögve int a régi óra :  
 Hajtsd a fejed nyugovóra,  
 A szíved rég száradóban !  
 Magányban, vagy koporsóban,  
 De valahol biztos helyet  
 Keress, a hol leteheted  
 Álmod, tested, ábrándjaid,  
 A napfény már úgyis vakít,  
 Hajtsd a fejed nyugovóra !  
 Hiába int zörgő szava,  
 Nem nyugoszm én meg soha.  
 Hogyha szívem kiszáradott,  
 Kiszakítok egy darabot  
 Lángzó agyam velejébül,  
 A miből új szívem épül,  
 Égőbb, vadabb, mint a régi,  
 S oda se vetek majd néki,  
 Nyögve ha int a vén óra.

### Álom Helénről.

Álmodtam rólad az éjjel, édesem,  
 Magunk voltunk kicsiny szobámban kettesen,  
 Karod vállamra helyezted lágyan  
 S beteljesült szerelmes vágyam,  
 A mint keztyűs kis kezedet fogtam  
 A boldogságtól elborítottan.

### Búcsú Parnaktól.

Lent reptül a fecske-madár,  
 Elmarad a dadi határ.  
 Gyászos, borús az ég boltja,  
 Fekete a szívem gondja:  
 Ide jőve, ha elválok,  
 Eszembe jut a nagy átok,  
 A melylyel az ősi birtok  
 Magából zordan kitiltott.

### Elénám.

Hervadt reményem, borús szerelmem,  
 Esős éjszakákon felkisértő szellem,  
 Alakod, mint a köd lombos bükkök árnyán,  
 Szemem elé omlik szétfolyva, árván.  
 Hangod, mint az avar roppanó zöreije,  
 Felbűg szívemben elhalón, rejtve:  
 Szerelmem pislákol — hamvadó tűz réten — ...  
 Rég voltál karomban, régen . . . régen.



### Komédiások.

(Leconte de Lisle.)

Mint egy elkínzott, porlepte állatot,  
Nyakában láncsal s halálíg fáradott,  
Sétáltassa vérző szívét, ki akarja,  
Cinikus utadon, vérengző nép-alja!

Hogy bamba szemedbe meddő tüzet gyújtson,  
Hogy kacajt, vagy durva szánást kérve  
[csússzon,

Tépje, ki akarja, a fényruhát szerte,  
Mivel a kéj s égi szemérem van fedve.

Néma döllyömben, bár dicstelenül kelljen  
Örök sötétségre a síromba kelnem,  
Nem adok el neked ihletet, bánatot.

Éltem zsvajodnak ki nem szolgáltatom,  
Szajháid, bohócú között, nyílt színpadon,  
Vásárodan soha táncolni nem fogok.

### Cinka Panna nótája.

(Egy vonós-négyesnek.)

Bánatosan húzzák. A hangok ellepnek,  
Látó erőt adva elmerült szememnek.

Róna van előttem, zöld, le a kék égig,  
 Nap süt el fölötte, szél suhan rajt' végig;  
 Lent, nyugatra, messze, nyüzsgő szivárvány  
 Tünik fel a mező bíboros határán.  
 Apró villámocskák szakadnak le róla,  
 Fölötte fehérség, mint egy csapat gólya.  
 Délcegen jöhetnek, bátran száguldozva —  
 Mert, a mit szemem sejt, más mi egyéb volna,  
 Mint a kuruc tábor földi Hadak-útja,  
 Tikkadt honfi szívem friss oázis-kútja?

A porfellegekből már kibontakoznak,  
 Tisztán ide látszik fényes kardja soknak,  
 Kék-piros nadrága, fehér kócsag-tolla  
 Farkasprém-süvegén tarkójára tolva, —  
 Vagy szemébe húzva? talán nem jól láttam?  
 Mintha nem jönnének olyan gyorsan, bátran,  
 Derekuk görnyedve, fejük lehorgasztva —  
 Mikéntha tolvajok s vezérük orgazda.

Elöttem vonulnak, szemüket keresem,  
 Az élet szikráját e holt-szín seregen,  
 Mely, mint szép játékszer összetörve, rontva,  
 Dús mezőre vetve nevetséges romba,  
 Keserű mosolyt kelt, vagy vad vidámságot.

Átok a látásra, háromszoros átok!

Elmentek. A szemem úgy fordul utánok,  
Mint ősszel a napra tar tányér-virágok.  
Elmentek. A mezőn régi fény, régi csend,  
Csak a fű száradt el, merre a kuruc ment.

Most, ime, a sereg hirtelen föléled,  
Egy rémes üvöltés futja be a léget,  
A kardjuk felvillan, a lovuk meghorkan,  
S az egész nagy, színes buborék szétpattan.

#### Gyűlöllek.

Gyűlöllek én szerelmemért,  
Gögdö miatt, mely szíven ért,  
Szeszélyedért gyűlöllek én,  
Te, lábon járó rossz regény.

Gyűlölségem merev, hideg,  
Mint jéggé dermedt ij-ideg;  
Haragjával nem űz, követ,  
De ám tapintsad, visszavet.

Szerelmemet hogy eldobád,  
Lemondó szívem megbocsát;  
De hogy hideg, érzéktelen  
Tudsz lenni *végül* én velem,

Lenézlek, ó szegény leány . . .  
S kicsit sajnállak is talán.



**Madonna nigra col Bambino.**

A Városligetben, kókleros bódénál,  
Tarka öltözetben, csigával font hajjal,  
Villanylámpa alatt, mint egy barna angyal,  
Kis gyerekek karján, egy szerecsen nő áll.

Szemében hamus tűz meredt fénynyel lobog  
A bámész tömegnek feje fölött messze;  
Mellette a férje, hangját megeresztve,  
Harci öltözetben groteszk szókat makog.

Moszatgöndör hajú porontya a karján  
Fintor, pisze orrát apró, kis kezével  
Gyúrja-gyömöszöli laposabbra széjjel;  
Ráröhhent a baka, cseléd, suhanc bambán.

A nőnek szemében forró álmok lejtnek:  
Timbuktu házai vakító fehéren  
Tűnnek föl előtte napsütött fenyéren,  
Hol lomhán halad el habja a Nigernek.

Látja törzse vénit guggolni nagy körbe,  
Belül a harcosok hadi táncot járnak,  
Süket dob dongva ad ütemet a lábnak,  
Cserreg a táncolók szép csiga-nyakörve.

Egy harcos elveszi a harc végeztével . . .  
Lázasan gondol rá nászjére mostan:

Sátor előtt húga nótált vontatottan,  
S ő feküdt kötözve férjéhez kötéllel.

Egy-egy datolyafa kínálja gyümölcsét,  
Batáta özönnel, frissen ejtett vadak;  
Kókuszokkal fején, férje erre halad;  
Annyi lesz a teje, nincs hogy hova öntsék.

Vörös sziklacsúcsról le, a térhomokra  
Egy oroszlán ugrik karmait kitarva . . .  
Egy férfivel kevesb, s nehánynyal több árva...  
Vérrel virágzik a pusztá sovány bokra . . . —

Kebléhez szorítja önként kis porontyát,  
Kinek sikoltásán ránéz a neje  
Grimászba vonagló arccal barna férje.  
A nép ráröhög és erszényük kibontják.

Kezdődik a játék. A szegény fekete  
Örült dühvel járja, bögve, mint oroszlán,  
Törzse hadi táncát a bódé porondján;  
A nézőknek megáll rá a lehellete.

Kis porontya örül, visít, vakkant párszor,  
Kezét összeüti papája táncára;  
Egynehány rossz narancs örömének ára. —  
Vége a játéknak, kiürül a páholy.

Boldog vagy, kis poronty, tudni sosem fogod,  
Mért szomorú anyád, mért ily dühös apád,  
Nem fogod szivedben kutatni Afrikát,  
A minek emléke hogyha szikrát fogott,

Föllobbantaná a honvágy lángját benned.  
Éjnek idejében, orfeum fényében  
Cake-walk-ot fogsz jární bravúrosan, szépen,  
S eszedbe sem jutna Afrikába menned.

**Ti és én.**

A *ti* lelketek, mint folyó vize, olyan:  
Merevült, ólmos csönd alszik a habokban,  
Iszapos fenéken, a hínáros mélyben,  
Míg kívül, tetején, szélkorbácsolt téjben  
Habzik fel a hullám rá, ha vihar dobban.

Az *én* lelkem pedig, akár a földkéreg,  
Melyen a védtelen, nyálkás, poros féreg  
Nem érzi a kínos, a vonagló vihart,  
— Mely, ha megkezdődik, egy éltén át kitart,  
Mitől dübörögnek föld szíven a mélyek.

**Nyaor tavaszi éneke.**

Nokhudunkhuilé, a nap már  
Belecsusszant a tengerbe!



Buggyos bubu-t öltve fel mind,  
Táncolnak már koszorunkint  
Feleid tam-tamot verve.

Anamalisz fobil!

Nokhudunkhullé, virágom,  
Hófehérszin selyem lepled  
Éjsötét, puha tagodra  
Jó szorosan összefogva,  
Rátapadón fölvetted?

Faramata hí!

Nokhudunkhullé, a tavasz  
Hősege rászállt agyamra.  
Barna szerelmedre vágyom,  
Alvilági, buja álmom.  
Jer, ropjuk mi is kavargva.

Anamalisz fobil!

Nokhudunkhullé, ölelj meg  
Itt, a téren, kint az árnyban.  
Szívjad által sötét lelkem,  
Fehérlelkű éjszerelmem,  
Tüzes vágygyal, izzón, bátran.

Faramata hí!

## Az ám!

Édes szívem, itt van a tél.  
 Sétálni hogyan is fogunk,  
 Hogyha a kemény hidegben  
 Összevacog majd a fogunk?

Órahosszas kóborlásink  
 Abba fogjuk hagyni talán?  
 — Orrunk, fülünk bárha lefagy,  
 Sétálunk mi azért, babám.

## Hátad mögött.

Hátad mögött meghúzódok  
 Egyetemi padokon.  
 Mit kotyog a tanár uram,  
 Félfüllel se hallgatom.

Beszívom az illatodat,  
 Lelkem színig megtelik,  
 Épp úgy, mint ha hűvös kútban  
 Mázos korsót megmerik.

— Mintha távol malom zúgna,  
 S feküdnék a fák alatt,  
 Pár ibolya illatával  
 Ringatva el magamat.

## A ghetto.

(Kép.)

Sós köd suhan a városon.  
 Falak tövén egy árny oson,  
 És Amsterdammak tompa éjje  
 Beburkolja szürkességbe.

Sós köd suhan a városon.  
 Egy mécses pislog álmosan  
 Gyémántköszörűs műhelyén,  
 Ijedt, remegő, méla fény.

Két ragyogó szem rámered;  
 Az arcán, mint ezüst erek,  
 A hosszú, vékony, ősz szakáll.  
 A szikár agg mtereven áll.

Sárga kaftán fut le testén,  
 Mellén föl-fölemelkedvén,  
 A két keze egybefogva,  
 Mintha valamit marcongna.

Imát mormol: „Jáveh Isten,  
 Mennydörgő, boszús, kegyetlen!  
 Mindennapos imám végyed,  
 Küldd el dúló segítséged!



Segíts, ha a gyűlöletem  
 A lányomba átültetem,  
 Ezt az izzó, ősi lángot,  
 Hadd legyen *fejükön* átok!

A keresztény fejre szálljon  
 S ha gyermeket szül a lányom,  
 Szent örökség legyen nála  
 Csúfolt fajom bosszuvágya!"

A kert alján, hova e fény  
 A ködön át nem törhetvén,  
 Feleútról visszafordul,  
 Ajtózárbán kulcs csikordul.

A zsidó lány az ajtóban  
 Várja ifját aggódóan.  
 A köd, ni, ott *sűrűbb*, lebben,  
 S bent terem a kicsiny kertben.

Szerelmesét átkarolja  
 Köpenyébe beburkolva.  
 Megkeresi ajkát szótlán,  
 S üdvözli egy néma csókban.

A sötétben meglapulnak,  
 Árnyékában a kertfálnak;

Néha-néha, csókszünnetben  
*Oda* néznek mind a ketten.

Az ablakra, a mi megett  
 Láthatják a bős özreget,  
 A fejét mellére hajtva,  
 Két kezét az égre tartva.

A remegő lány csókolva  
 Ifja szájába mormolja:  
 — *Téged* átkoz, reménységem!  
 S csókja ráforr áldás képen.

**Dal a keztyűről.**

Megfordult a föld tengelye,  
 Más világ jár mireánk,  
 Más, mint a mikor szerelmes  
 Volt egynémely dédapánk.

Villanyos-sinek között, no,  
 Hogy is nőne ibolya?!  
 Budapesten is egész más,  
 Mint rég, a nap mósolya.

Nagyvárosi szerelmesnek  
 Városliget, zug-uccák  
 Az, a mi vidéken erdő  
 S zongora-hang: pacsirták.

Igy lett az én rongyos, szürke,  
 Kopott, téli, nagy keztyűm  
 Záloga a szerelemnek,  
 A mit tél jöttén kezdtünk.

Tudniillik, haj vagy szalag,  
 Gyűrű, ilyes valami  
 Nem jutott bizony kezemhez  
 Örök hitet vallani.

*Rá* gondolván innen távol,  
 Öreg keztyűmet fogom  
 S szagolgatván, felkél arca  
 Lelkemben az illaton.

Érzem, a mint órák hosszat  
 Ballagunk a part-soron  
 És svédkeztyűs apró öklét  
 Szürke mancsomban fogom.

Illatszere úgy beette  
 Keztyűmbe ígyen magát,  
 Hogy szagolgatva el tudnám  
 Tölteni az éjszakát.

#### Egyedül.

Ha szobámban, kályha mellett  
 Libbenő lángon merengek,



Érzem, hogy a magánosság  
Az igazi Tündérország.

**A tulipán idejében.**

Barmunk, búzánk Bécsbe rongyért megy  
[cserébe  
S „tulipános“ mosolyt nyit a szomszéd képe.  
Hasztalan ugrálunk, mint kutya a láncon,  
Eredmény: sebhely, mit szeges örve rányom.

**Otthon-ülő.**

A ki otthon pár jó könyvvel  
Elterül a nagy díványon  
S fején suhan, tarkán lebben  
At víg álom, borus álom;

A ki négy fal között járkál  
Pipa-szóval, füst-felhőben,  
Szótlatlanul elgondolkozva,  
Mikor a nap lemenőben;

Nem mind sárga, bús könyvmoly az,  
Szoba-költő, vagy efféle;  
Van, ki csak a zsibvásárból  
Vonult megcsömölve félre.

Szivárványos buborékot  
 Fúj a mocskos szappanléből,  
 Keze közt a lét sarából  
 Kristály tündér-fészek épül.

Belátva, hogy az igazság  
 Csak ábrándba lehet rejtve,  
 Az életet nem átéli,  
 Elképzelni tartja kedve.

**Arany olvasása után.**

Lehunytam a pillám. Mire felnyitottam,  
 Szobám fala eltűnt hajnali bíborban.  
 Reggeli harmattól szürkés fűvü réten  
 Első sugarait küldte a nap épen,  
 Földszint teregetve a vizes talajra ;  
 Gyémánt-esőt rezgett a mező zöld sarja.

A nap feljebb csusszan, világosabb minden.  
 Ni, amott egy alak! amott más megintlen!  
 Mintha nyúlna fűszál, mintha köd sűrűdne:  
 Itt egy torony mered, tábor ott felütve.  
 Káprázat teli be a virágos rétet,  
 Lázasan nyüzsgő rajt egy hangtalan élet.

Legény áll amottan, szálfát hord a karja.  
 Körbeszalad emitt ingben egy vén szajha.

Föld amott ledobban, csapóajtó csappan:  
 Egy vitéz hörög a földalatti lakban.  
 Máglya tüze száll föl, feléje sietnek  
 — Kéz a kezet fogva — énekelő rendek.  
 Amott egy sarokban nyavalyogva jajdul  
 Méregmart belsővel, ki félt cseppnyi zajtul.  
 Kardosan rohan egy, védtelent levágja;  
 Másnak acélra csap éjféli szablyája.  
 Lombos erdő alján vándor a cipóval, —  
 Rabot ereszt alá csipkés, reves ó-fal.  
 Lepedővel fedett gőzölgő kád látszik,  
 Szomszédját püföli madárért a másik.  
 Szellemek lebegnek sírjokbul fel amott, —  
 Hegyes tör szívében, itt egy ifju halott.  
 Torz-pofájú cigány ugrál ott a falon;  
 Parasztok meláznak tűz körül a dalon.

Hátrább, errébb, följebb szóltan kavargással  
 Alakok tolongnak, élő test a vázzal.  
 A sok, apró színfolt mozaikká válik,  
 Mikor e tömegbe szem belekáprázik.

Közepén e nyüzsgő, kavargó szín-habnak  
 Roskadt jötte látszik egy melázó aggnak,  
 Hóna alatt „kapcsos könyv“, botja kezében,  
 Ősz haja a szélben, hűnyő tűz szemében.



Megy, megáll, elborong, a távolba néz el  
 S egy-egy sort följegyez reszkető kezével.  
 Halad a gomolyban, mintha nem is látna,  
 Pedig nem is egybe ütözik a lába.

### Szentségtörés.

A kaland nem kenyerem.  
 Az uccán ha szép nőt látok,  
 Nem érzek rá bátorságot,  
 Megszólítani nem merem.

Pusztán durva, testi vágygyal  
 Lesni akármilyen nőre,  
 Egy véletlenül jövőre,  
 Természetem most is áthat.

Nem vagyok bár jó keresztény,  
 De soha bűnnel terheltlen  
 Ostyavenni nem térdeltem  
 Oltár-szönyegnek szövetjén.

### Idézlek.

Jer, szállj fölém, a mikor itt  
 Asztalomnál  
 Meggörnyedve magolok,

Hajtsd le lágyan kebelemre  
 Vértől izzó,  
 Domboru, kis homlokod  
 S ne suhanj el addig tőlem.  
 Nokhudunkhullé, míg el nem szunnyadok.

Téli kép.

Téli kép az én világom,  
 Se dal, se lomb a faágon,  
 Napja is olyan felette,  
 Mintha csak réz-golyó lenne.

Csillagok ?

A rakéta föl pattanva  
 Tüzes nyilat lök az égbe,  
 Honnan, csutkájaig égve,  
 Nem esik le más, csak hamva.

Nem látjátok, csak a lángot,  
 Hogy anyaga, porrá esve,  
 Visszaleng a nagy tömegre,  
 Nem tudja, csak testvér-látnok.

„Soha ily *csillagot* többet!“  
 Mondják, s fonják koszorúban,  
 Csak *mi* mondjuk szomorúan :  
 „Rakéta volt, mint mi többek.“

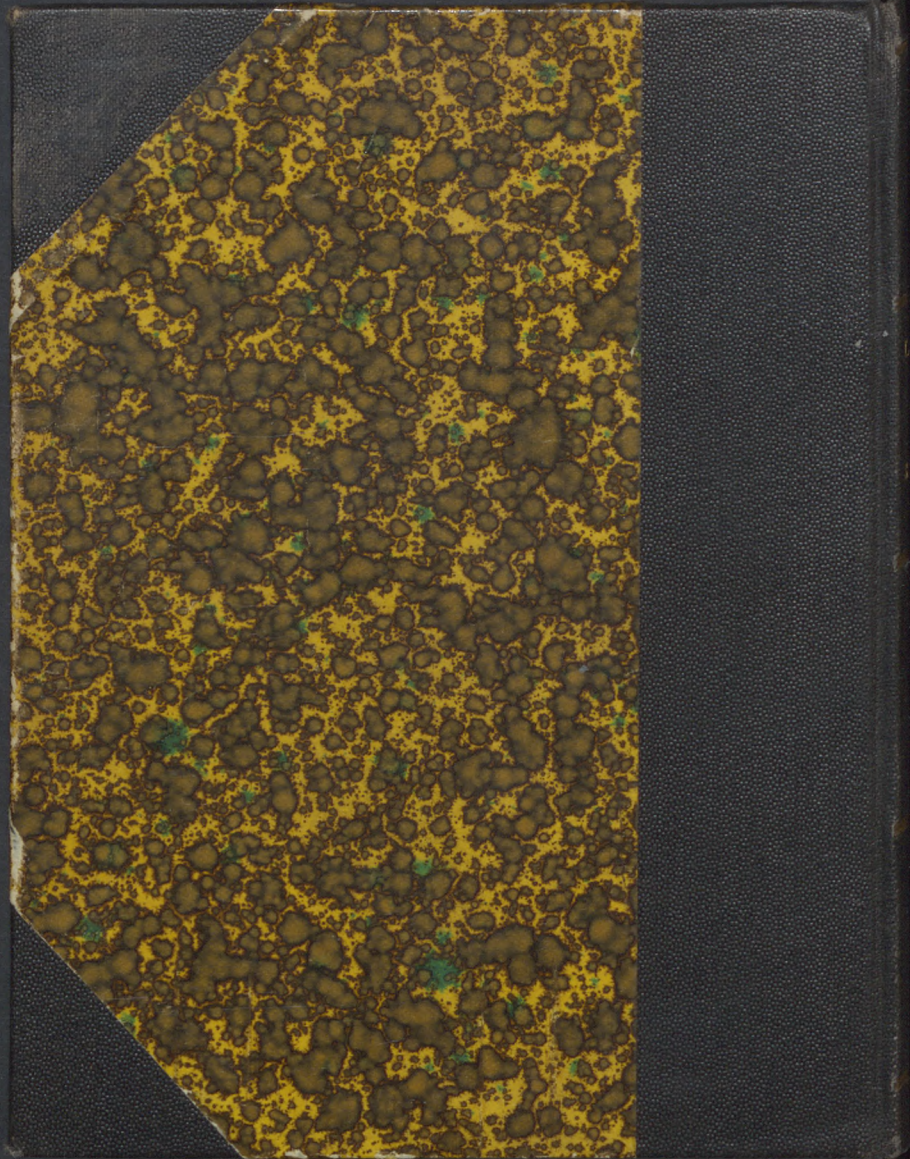
## A fóká.

Láttam én egy fókát  
Kint, az Állatkertben  
Csodákat művelni  
Komédiás szerben;  
Úszóhártyájával  
Mászni fel létrára,  
Meg a szálkás padlón  
Lépteket próbálva;  
Hengert gurigatni  
Maga alatt tova,  
— Csak úgy dült belőlünk  
Rája a hahota.  
Művészetét nézve,  
Én elszomorodtam,  
Bántó mását látva  
Tulajdon sorsomban:  
Én is idomított  
Fókája vagyok csak  
Különböző, ékes,  
Nagy tudományoknak.









Laczko

Solo  
Solissima

N. M.